

РІК LX, Ч. 7-8   ЛІПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 2003 — JULY-AUGUST   № 7-8, VOL. LX

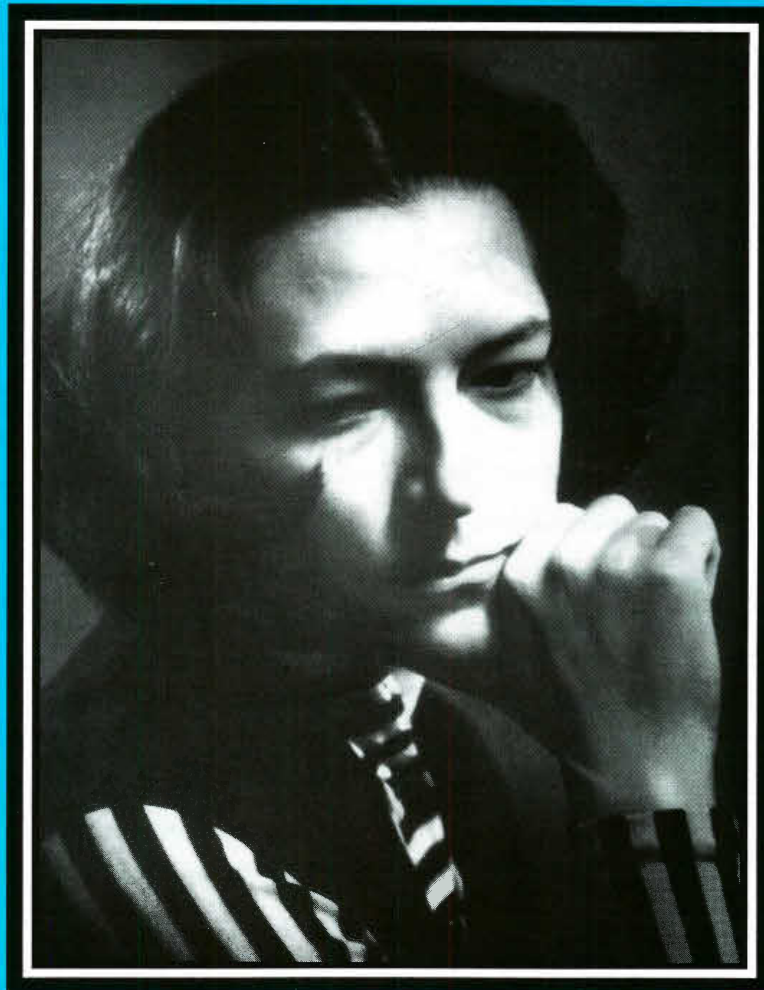
НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LX ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ Ч. 7-8

Виходить раз у місяць
видає
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Лев Чабан**

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька (з уряду) — голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Анна-Галія Горбач
Ася Гумецька
Оксана Думанська
Катерина Немира (з уряду) — пресова реф. Головної Управи СУА
Марта Тарнавська

Адреса редакції: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел./Факс: (212) 982-2889

Річна передплата в США
Для членів СУА ..... \$ 25.00
Для інших передплатників ..... \$ 30.00
Поодинокі число ..... \$ 3.00
В країнах поза межами США ..... US \$ 40.00

Адміністратор: **М. Оріся Яцусь**
P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024 Тел./Факс: (732) 441-9377

OUR LIFE

VOL. LX JULY-AUGUST № 7-8

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Lev Chaban**

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Lubow Wolynets
Anna-Halia Horbach
Assya Humetsky
Oksana Dumansky
Kateryna Nemyra — Press
Martha Tarnawsky

Editorial Office: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel./Fax: (212) 982-2889

Annual subscription in the USA for UNWLA members ..... \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers ..... \$ 30.00
Annual subscription in countries other
than USA ..... \$ 40.00 US currency
Single copy ..... \$ 3.00

Business administrator: **M. O. Jacus**
Tel./Fax: (732) 441-9377

ЗМІСТ

Ганна Черинь. Здобути і втримати	1
Оксана Кузьменко. Терор голодомору 1933-го. Народна пам'ять не мовчить!	1
Олександр Козаренко. Марія Крушельницька	5
Лист до Редакції	6
Ася Гумецька. В Україну!	7
Ірина Вільде. Зустріч	10
Оксана Забужко. А все-таки я Вас любила... ..	10
Our Life	
Iryna Kurowyckyj. From the Desk of the President	11
Martha Jarosewich-Holder. Women's Environmental Health and an Overview for a New Vision	12
Luba Siryj. Forever young	14
Ihor Magun. A Summer Primer: A Medical Checklist for a Healthier Season	17
Oksana Xenos. UNWLA Tax Alert	18
Fancy Fantastic Fruit	18
Ірина Куровицька. Вісті Головної Управи СУА	19
Діяльність округ і відділів	20
Відійшли у вічність	29
Добродійство	30
Нашим дітям	34
Наші смаковинки	36

На обкладинці: **Марія Крушельницька.**

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 982-2889.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

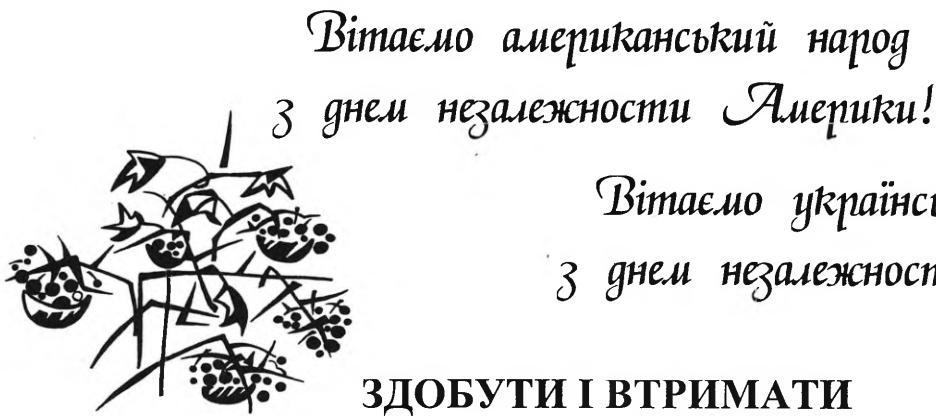
Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2003 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

З друкарні Computoprint Corp. Clifton, NJ
Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

Вітаємо американський народ
з днем незалежності Америки!

Вітаємо український народ
з днем незалежності України!

ЗДОБУТИ І ВТРИМАТИ

Важко Державу здобути,
А втримати навіть трудніше.
Доля для нас атрибутути
В книгу буття запише.

Тільки не знати надовго
Чи на космічну хвилину...
Для покоління нового
Витчим міцну тканину.

Будуть ще битви за волю,
Битви жорстокі до болю,
Битви безкровні на витрим,
Пастки із ворогом хитрим.

Будьмо готові! Будьмо!
Правил буття не забудьмо!
Підступів злих сподівайся,
Не нападай – та не здайся!

Ганна ЧЕРІНЬ

Оксана КУЗЬМЕНКО
(Інститут народознавства НАНУ, м. Львів)

ТЕРОР ГОЛОДОМОРУ 1933-го. НАРОДНА ПАМ'ЯТЬ НЕ МОВЧИТЬ!

*А на хаті – серп і молот,
А у хаті – смерть і голод.*

(із репертуару Сафронюк Фросини, 1927 р. нар., запис 2001 р., Сх. Поділля)

Останнє десятиріччя українська фольклористика спрямована на узагальнюєче й всеохопне науково-об'єктивне дослідження фольклорної спадщини українців, втвореної в минулому ХХ ст. Величезний шар вербальної культури, який поповнився новими зразками поетичної творчості, увібрав все те, що вистраждав і виборов український народ за віковий період. У ньому яскравим спалахом незгаснучої свічі висвітлено, зокрема, й тему голодомору. Він прокотився чорними хвилями тотального знищення української людності на селі у 1932-1933, 1946-1947 роках.

Сьогодні – як ніколи – свідчення, на

жаль, все меншої кількості очевидців нелюдських випробувань вимагають нагального вивчення не тільки історії, соціології, а й значною мірою фольклористики. Усні оповідання, про насильницьку колективізацію, експропріацію і – як їх наслідок штучно зумовлений голод хронологічно належать до так званої “оповідної творчості радянського періоду”. З ідеологічних причин цензурованості науки цей самостійний великий тематичний цикл із “епосу епохи” не міг увійти до фольклорних збірників, стати предметом розгляду в монографічних дослідженнях. Ця робота в Україні тільки триває.

Відстежений фолклор, який не тільки не вивчався, але й переслідувався, має стати основою і для підставових висновків про етноцид українського народу, про тривалу дію “небувалих ударів, спрямованих по фундаментальних матеріальних і духовних підвалинах буття села” (Р. Кирчів).

Зазначмо, що об’єктивно зумовлена віддалена ретроспективність спогадів про голодомор дозволяє більш повно поглянути на зразки згаданої словесної творчості під кутом зору традиційності і фолклорності – провідних проблемних питань сучасної фолклористики. Скажімо, вони є вдячним матеріалом для розгляду питання часової інтерпретації вразливої і надзвичайної події у розповіді оповідача. Так на фоні багаточисленних свідчень, якими рясніють доповідні, державні акти колишніх компартійних архівів, не так давно відкритих для користування, фіксації останнього десятиріччя мають неабияку вагу й науково-пізнавальне значення.

Такі сучасні фолклорні записи демонструють трансформаційний процес фолклоризації усних народних розповідей про реальне минуле, у них подаються жакливі у суті своїй факти історії через призму художнього їх трактування, з домінуванням естетичної функції оповідного тексту. Ці зміни стають помітними саме тепер.

Збережені народною пам’яттю, всупереч тривалій окупаційній політиці та старанному, лицемірному замовчуванню фактів, усні спогади й оповідання про голодомор витворюють свою неповторну сторінку правди супроти злочинств московсько-більшовицької імперії, про які історик Д. Соловей писав, що це був “наперед продуманий план з метою політичного примусу й помсти непокірному народові”.¹

Навіть обмежившись матеріалами власних записів, проведених у 1997, 2002 рр. на Вінничині у Барському (с. Мальчівці, с. Митки) та Погребищанському (с. Очеретня) районах, можемо цілком ствердно говорити про

¹ Соловей Д. *Голгота України*. – Ч. 1: *Московсько-більшевицький окупаційний терор в УРСР між першою і другою світовою війною*. – Дрогобич: *Відродження*, 1993. – Репринт з вид.: *Віннігер*, 1953 р.

незаятрено рану пекельних спогадів й увявити картину, непідвладну й пензлю найталановитішого експресіоніста. Характерно, інформаторами є здебільшого жінки, що, назагал, властиве оповідній традиції. Саме про таких талановитих оповідачок писав свого часу білоруський письменник Алесь Адамович: “Пам’ять жінок, безумовно, емоційна, а тому талановитіша від чоловічої, тим паче, що вони гостріше все пережили, переживали, особливо матері”.²

Найкращі оповіді, які було зафіксовано на плівку під час відправи Проводів “на гробках” (13 травня 2002 р.), подали Катерина Карпенко, 1918 р. нар. та Євдокія Гульман, 1915 р. нар. Природна комунікативна ситуація, що співпала з виконанням велелюдного живого обряду відвідування родових могил і поминання померлих, посприяла актуалізації емоційної пам’яті, повноті запису, дозволила розкритись художній майстерності оповідачок. Це передусім виявилось у різносторонніх композиційно-мовленневих блоках, які обумовили розгорнутий сюжет та виклад подій під різними кутами епічної дистанції і ракурсу. У співвідношенні інформатора як суб’єкта оповіді до об’єкту зображення, яким є тема голодомору, ми спостерегли усі три основні типи оповідачів (за класифікацією С. Мишанича): історик, свідок, персонажа, – а відтак й три різновиди оповідань.

Щира розповідь К. Карпенко – це своєрідна ода пам’яті й вдячності українській матері, яка врятувала п’ятеро дітей від голодної смерті.

Крізь гіркоту спогаду виловлюється чітка сюжетна лінія, в якій послідовно розкривається характер головної героїні. Важливо, що звеличений образ подається у традиційному для фолклорного твору ракурсі – мати-селянка є не тільки центром сюжету, впливає на загальне емоційне тло інтимної розповіді, а, головне, є цілісним. Це задається вже від експозиційної узагальнюючої фрази: “мама нас вигляділа”, – що визначає провідну рису берегині родинного гнізда. Цілком позитивний

² *Цит. за кн.: Мишанич С. В. Усні народні оповідання. Питання поетики*. – К.: *Наук. думка*, 1986. – С. 193.

образ матері-трудівниці, об'єднує довкола себе усі й інші персонажі, серед яких авторка спогадів.

Художня повнота центрального образу розкривається у ході розповіді через низку загалом типових, але показових у суті своїй вчинків героїні:

“Мама ходила на роботу, нас брала з братом на роботу – бураки пололи: мама полола чотири радки, а ми по радкові” [...]

“ми ходили двоє з мамою на бураки, а сестра була вдома, і моя мама носила кілометрів п'ять в день тій сестрі їсти додому” [...]

“Що там було з одежі, то мама носила, проміняла. Але ж п'ятеро дітей і ще й взяли сироту – дядька, татового брата ріднього, дочку, бо вона була одинока”.

Процитовані відносно самостійні епізоди цілеспрямовано підводять слухача до кульмінаційного фрагменту. У ньому оповідачка вперше відступає від епічної форми повіствування, від стриманої тональності у переліку життєвих фактів і дуже живо, напрочуд драматично, з певною казковою стилістикою передає напружену розмову між матір'ю, незнайомою жінкою та братом, яка закарбувалася як поетична візія згорьованого дитинства:

“Ну та й сказали мамі жінка одна. Каже: “Візьми тих двоє менших да й віддай у приют в Київ. Я завезу. Я своїх віддала”.

А мама моя стала плакати. Каже: “Як же ж я їх віддам?! Якого пальця не вріж, він же ж болить. А тоді як вони лишаться живі і я буду жива, то вони скажуть, що будуть мене обвиняти”. Скажуть мамі: “То були діти, а нас оддала в приют”.

Стали плакати ми обоє з братом. [Брат – О. К.] каже: “Мама, на то ти помреш, покинеш все одно”.

А мама каже: “Як я помру, то я не буду бачити. Не віддам, що вже буде!”

У соковитій народній мові, прикрашеній перлиною приказки, бачимо непохитну позицію сильної духом жінки, яка у страшні голодні роки дбає за усіх своїх дітей, не втрачаючи гловного, материнського почуття. “Там, де у сім'ї панувала ненависть, – писав дослідник голодомору на Поділлі історик І.

Шульга, – умирали швидше і майже всі. Злагодя і в голодні роки додавала силу, допомагала вижити.”³

Спогад К. Карпенко збагачений окремими самостійними фрагментами, які фокусують найтрагічніші, загострені картини голоду на найбільш родючих землях подільського села. Вони відтворюють історії, що складають окремі тематичні цикли серед меморатів про голодомор: “як чоловік живу жінку завіз у кагат”, “про смертоносні уколи”, про людобивство (“як жінка зарізала жінку”), про людодіство. Специфічною рисою їх є те, що оповідачка всіяко дистанціюється від жахів зображеного. Це виявляється у словесному відстороненні: “я там не була”, “може”, “розказували”, “казали”.

Інша ж оповідачка (Є. Гульман) була свідком людських божевіль, спричинених найвитонченішою методою психологічної війни. Манера її оповіді, на противагу попередньої, сильно експресивна, мова драматична. Очевидно, спрацьовує здебільшого зорова пам'ять, що особливо помітно при порівнянні з однотипними сюжетами у розповіді К. Карпенко.

Тепер, жінка... Посилають мене до людей, шо... (Вона чоловіка забила). Я прихожу. Дитина, правда, в колисці (така колиска здорова). Вона п'али. І я бачу, шо кипить і шкваркотить. Вона мене пригласає, шо “сядь”.

Я кажу:

Не, тітко Палажко. Вас визивають до сільради.

А вона вже вари. Чоловіка свого їсти. Вари свого чоловіка і не йде.

Я прийшла, сказала. Я сказала. Пішли до неї, правда, ще голова чоловіка лежала в коморі. І забрали її. Це було в 33-му році. Така сильна була дуже голодовка!

Інтонційно наголошений висновок в узагальненій формі передає суб'єктивну оцінку оповідачки спостереженого. Слід наголосити, що у жодному із аналізованих текстів, де йдеться про такі надзвичайні випадки, не

³ Шульга І. Г. Голод на Поділлі. До 60-річчя голодомору 1933 р. – Вінниця: Континент-ПРИМ, 1993. – С.110.

зустрічаємо відвертого осуду. Натомість із глибини спогаду посивілих жінок прориваються нотки сповідальності, довірливо-інтимна інтонація стає підґрунтям до пояснення власної поведінки (“ну, трошки ми дужчі”), а співчутлива споглядальність посилює загальну відстороненість оповідачок від зображуваного, а відтак трансформує відчуття пережитого ними страху.

За допомогою інтонаційних можливостей живого усного мовлення спогади про голод набувають художньої завершеності. Павзи, окличні речення, зменшено пестливі, розтягнені слова забазпечують внутрішню ритмічність в цілому невеликих за обсягом відносно самостійних оповідей Є. Гульман. Вони грукуються на основі асоціативного зв'язку.

Не залишає байдужою її розповідь про голодну дитину. Коротка новелістична сценка є своєрідною підсвідомою образною алюзією поеми Павла Тичини “Чистила мати картоплю” (“буде ще голоду, буде горя і сліз”). Проста українська жінка-селянка виявила неабиякий поетичний талант помічати й опрацьовувати художню деталь.

Через символізовану ситуацію конфлікту вона лаконічно, але водночас прозріливо ємко змалювала людиноненависництво та жорстокість більшовицького партійного функціонера, який є типовим персонажем в оповіданнях про розкуркулення та голод:

Дитина їла картоплю... Прийшли. Картопельку... І цей активіст прийшов (комірзами вони). Видерли картоплю і роздоптав ногою. У нас, у сусідах. І роздоптав. Манюсінька дитина... Так... їла картопельку.

Ген з пазухів витрясали! З пазухи витрясали, – ви сховали трошки. І обмацали і забрали. Це такі були активісти, комерзами, о.

Оце таке дуже бѣдство! Нехай Господь храни і боронит.

У стилістиці оповідань про голодомор зустрічається чимало стійких словосполучень,

які стають загальними опорними поняттями: “трудно було”, жити було тяжко”, “страшно ж було”, “дуже страшно було”, “було таке, було”, “пам’ятаю просто голод”. Такі фрази слугують стабілізаторами форми оповіді, є фолклоро-модулюючими кліше, частіше з’являються в експозиції, розділяючи одну фабульну лінію від іншої, структурують оповідь. У реченнях типовими є риторичні запитання, повторювані частки *ні*, що ще більше посилює заперечення, гіперболізує висловлювання: “він [чоловік, що відвозив трупи у кагат – О. К.] прийде, нема нікому ні допомогти, ні висадити.(с. Мальчівці), “а тоді вже зовсім не було ні муки, ні крупи, ні хліба, нічого не було” (с. Митки). Відтак жива оповідь створює особливу атмосферу, що дозволяє відчутти стан приреченої, доведеної до відчаю голодної людини.

Спостерігаємо, що кожна жінка має індивідуальну тональність розповіді, обирає свою форму тексту, близьку до її складу мислення, творчої уяви. Однак, у виборі тем, епізодів, художньо-виражальних засобах, оповідачки, без сумніву, схиляються до найбільш типового, опираючись на внутрішній творчий потенціал та багаж власних фолклорних знань, зокрема багатий баладний репертуар.

Оповідання про голодомор, які усупереч всьому і сьогодні живуть в усній мовленнєвій традиції українців, передаються як родинні спогади з уст в уста, мають виняткову пізнавальну та суспільно-політичну цінність. Вони не дозволяють забути, що “із допомогою широкомаштабних репресій і голодомору більшовизм підірвав силу національного піднесення й утвердив своє панування” (Іван Дзюба). Разом з тим вони є незнищеним голосом народної правди і мудрости, що допоможе зберегти духовне здоров’я українського народу перед лицем тривожного майбутнього. Про це треба говорити, про це не можна забувати і мовчати!

МАРІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

Per aspera ad astra!

З-поміж багатьох імен, які творили і творять українську національну музичну культуру, є кілька, без яких її годі уявити. До цього грона визначних особистостей, що сформували обличчя фортепіанного виконавства України другої половини ХХ ст., без сумніву, належить унікальна артистична постать піаністки, ім'я якій – Марія Крушельницька.

За цим прізвиськом в уяві одразу зринає низка асоціацій, які засвідчують невинність творчої постави Марії Крушельницької, її життєвої позиції. Історія роду (дідусь Антін Крушельницький – відомий письменник, громадський діяч, бабуся Марія Слободівна – славно акторка театру “Руської бесіди”) звучить наче реквієм за невинно убієнними творцями нової української культури, які піддалися облуді сталінської пропаганди 30 х років, щоб стати жертвами молоха тоталітаризму. Дочка “ворога народу” Марія Шушкевич (зміна батькового прізвища на мамине стало засобом приспати пильність недремного НКВД), здавалося, була приречена на незреалізованість своєї багатой творчої натури, успадкованої за генеалогією. Та “правда мистецтва” виявилася сильнішою від “правди життя”. Як скупі (і тим дорожчі) подарунки неласкавої долі були перші кроки до музики, зроблені Марією у Львівській школі-десятиріччі під опікою незабутньої Олександри Пясецької-Процишин. А згодом – навчання у Московській консерваторії у славетного Генріха Нейгауза, де остаточно сформувалося творче обличчя Крушельницької-піаністки. Звання лавреата I Республіканського конкурсу піаністів ім. М. Лисенка (1963 р.) вивело молоду піаністку на високу концертну орбіту, з якої Марія Крушельницька не сходить упродовж 40 років.

Отримавши прекрасну “школу”, володіючи потужною інтуїцією, блискучою виконав-

ською майстерністю Крушельницька опанувала чи не всю світову фортепіанну спадщину (Бетговен, Брамс, Скрябін та ін.) Та все ж основну частину репертуару складають твори українських композиторів, і тут роль і значення Марії Крушельницької справді непересячне. Її інтерпретації М. Лисенка, Л. Ревуцького, С. Людкевича, В. Косенка, М. Колесси, А. Кос-Анатольського стали еталонними, заклали наріжний камінь формування виконавської традиції. Важко словами окреслити творче кредо піаністки, та видається, що воно полягає у поєднанні європейської кляси технічної досконалості і особливої гнучкості, виразності, що надає дивовижного чару, якогось невимовного “євшан-зілля” (як казали про гру М. Лисенка). Загострена автентичність, “українськість” гри Крушельницької ще більше увиразнюється європейськими контекстами, які піаністка залучає у творенні образних рядів, кольористичних плянів. Зразком таких прочитань є монументальний цикл Етюдів у формі старовинних танців В. Косенка, інтерпретації фортепіанних творів Л. Ревуцького, фортепіанного концерту В. Барвінського. Особливою переконливістю, беззаперечністю мистецької правди вирізняється виконання Марією Крушельницькою творів С. Людкевича, М. Колесси. Справжнім мистецьким відкриттям останніх років стала монографічна програма музики для фортепіано А. Кос-Анатольського, вперше виконана 1999 р. і згодом записана на компакт диск. Несподівано для всіх постав відкритий Крушельницькою цілий материк напрочуд запашної творчості Кос-Анатольського, що виявив дивовижну актуальність в цілком зміненій сьогодні естетичній та звуковій аурі постмодернізму. На часі – нотні видання цих творів, промотором чого є піаністка з усією невичерпною, притаманною тільки їй завзятістю. А книжка спо-

гадів про свою вчительку О. Пясецьку-Процишин, яку підготувала до друку, стане поверненням напівзабутих імен особистостей, що формували сьогоднішню славу Львова музичного. А ще – на порозі вихід подвійного компакт диску архівних записів Марії Крушельницької, що стане доповненням до вже існуючої дискографії піаністки (2 платівки з музикою С. Людкевича, одна з фортеп'яними творами Л. Ревуцького, згадуваний вже компакт диск “Невідомий А. Кос-Анатольський”), численних записів на українському радіо і телебаченні.

І все це – на тлі напруженої гастрольної діяльності (маршрути якої пролягали майже по всіх містах України і тягнулися далі до Хорватії, Югославії, Росії, Польщі, США, Канади), багаторічної педагогічної праці у Львівській консерваторії (серед випускників професора Крушельницької лауреати Міжнародних конкурсів Йосиф Ермін, Яромир Боженко, Ольга Чіпак, Олекса Кушнір). Часте головування і членство в журі піаністичних конкурсів Марія Крушельницька доповнює опікою над дальшою сценічною долею їх лауреатів: свідченням цього стали організовані Крушельницькою гастрольні тури Україною учасників і лауреатів Міжнародного конкурсу піаністів пам'яті В. Горовиця. А до гуртування музичної громадськості, без сумніву, спричиниться очолене Крушельницькою Всеукраїнське товариство ім. Г. Нейгауза. Певною вершиною громадської заангажованості і чер-

говим випробуванням на витривалість, зрілість мистецьких і життєвих цінностей стали 1991-1999 рр., коли Марія Крушельницька була ректором Львівської консерваторії, а згодом – Вищого державного музичного Інституту ім. М. Лисенка (у 1993 р. перейменовано консерваторію у згоді з традиціями Галичини початку ХХ ст.). Непрості це були роки – роки відродження Української Держави. І завдяки ректору Крушельницькій найстаріший музичний навчальний заклад України встояв, зберіг і примножив свою славу.

Сьогодні Марія Крушельницька – заслужена артистка України, провідний професор ЛДМА ім. М. Лисенка – в самому осерді сучасного музичного життя, збереження історичної тяглості мистецьких національних традицій, як засобу не загубитися, не втратити самототожності у безмірах світової глобалізації. Цьому слугують всі згадані останні проекти Крушельницької: видання нот, книжок, компакт дисків, як і зрештою вся її концертна, педагогічна і громадська діяльність. І думається, що на порозі ХХІ століття через постать Марії Крушельницької розгортається якась глибинна історична програма, здійснюється персоніфікація давнього покликання роду Крушельницьких – завжди бути на вістрі проблем часу, бути несхитним пасіонарієм-оберегом національної культури, яка попри всі мислимі випробування і лихоліття все ж торує єдино достойний шлях *per aspera ad astra!*

Олександр Козаренко – Професор Львівської державної музичної академії ім. М. Лисенка, доктор мистецтвознавства, лауреат Всеукраїнського конкурсу ім. М. Лисенка, лауреат премій Л. Ревуцького та Лисенка.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановна пані Редактор!

Ось декілька слів, щоб поділитися з Вами моїми роздумами над “Нашим Життям”, що його Ви так уміло редагуєте вже стільки довгих літ.

Оті статті про жіночі постаті нашого минулого, як і про наших сучасниць, читаю все з великим зацікавленням. Багато імен людей, мені та більш відомих, які творили духовну культуру нашого народу, за неї боролись і карались, виводите з архівів забуття. Тим збагачуєте не лише зміст нашого журналу, але й історію жіночого руху України, що був важливим чинником нашого національного протистояння. Колись і тепер.

Бажаю Вам наснаги й витривалості у Вашій дальшій праці для добра “Нашого Життя”.

Щиро вітаю

Оксана Мостович.

Україна. Закарпаття.

Ася ГУМЕЦЬКА

В УКРАЇНУ!

П'ятниця 24 серпня

Сиджу на лєтовищі в Бостоні, чекаю літака: він спізнився на годину, маю час подумати й дещо записати. Думаю про те, як я колись виїжджала з України: німецьким товарним потягом, по сорок осіб у вагоні. Нас понад чотириста в транспорті – рабська сила для німецької промисловости. Це здебільшого сільські дівчата, що їх позабирали з дому або спіймали під час облати десь на міському базарі. Мене теж схопили на вулиці, відвезли до табору за колючим дротом неподалік Вінниці – там колись був стадіон. Мама довідалася про дату транспорту й прийшла на станцію разом з моєю малою сестричкою – поїхали всі разом, щоб не розлучатися. Як мені потім у таборі заздрили дівчата: моя мати була там єдиною, яка поїхала зі своєю донькою до Німеччини...

А ще мені пригадується інше: тридцять третій рік. На Україні йдуть арешти – розгром української інтелігенції. Мого батька заареш-

товано, нас, разом з іншими родинами репресованих, вислано за межі України з заборонаю будь-коли повертатися. Ми поїхали до Росії, де я й зросла (й ґрунтовно вивчила російську мову, а українську так само ґрунтовно забула – довелося пізніше наново вивчати). А перед війною ми нелегально повернулися на Україну: НКВД нас шукав, але не знайшов (бувають і такі чуда на світі!)... І ось тепер я їду до Києва на офіційне запрошення Інституту мовознавства і літературознавства Академії Наук України УРСР. І візу радянське посольство видало без зволікань, хоча чомусь вислало її на ім'я мого чоловіка, яке навіть не значилося в анкеті...

З яким почуттям я їду? Важко сказати. Я не хвилююся, не уявляю собі, як пройдуть для мене ці два тижні. Думаю більше про людей, яких там зустріну, знайомих і незнайомих. Про пульс життя у столиці України, оті звичайні будні: чим живе, чим дихає український люд? Які вони сьогодні оті українці, що заговорили своєю мовою?...

Києва я майже не пам'ятаю – була там ще дитиною. Пригадую Царський парк, що сполучувався з мостом Маріїнським, каштанові алеї, музей мистецтва поблизу тітчиного будинку – перед входом стояли кам'яні баби, якісь недоречні тут у місті, неприкаяні... Знаю Київ з фотографій, з книжок та оповідань. Але це Київ архітектурний, для туристів. Я не туристка.

Довгими роками мені снилися кошмари: я повертаюся додому, за мною стежать, жемуться, я тікаю. Видно, страх глибоко вкорінився у підсвідомість, сидить там причаївшись, не виженеш. Може, я їду зараз саме для того, щоб того страху назавжди позбутися?

Я не мушу їхати. Ця подорож не з обов'язку, не для сплачування якихсь боргів. Я запрошена людьми, які мене знають і які мені симпатичні, зокрема Микола Жулинський, сердечна людина, яка побувала в нас в Анн-Арборі. Це він влаштував публікацію маминих спогадів – вони почнуть друкуватися в журналі “Дніпро” з першого січня 1991 р.: він зацікавився моїми підручниками української мови й попрохав їх для Академії (я беру їх з собою). Хоч я братиму участь у Першому міжнародному конгресі українців, що відбудеться у Києві 27 серпня – 3 вересня – читатиму доповідь про “Ідею жіночої духовності у Лесі Українці” – я не почуваю себе офіційною представницею американської україністики, а просто людиною з українським серцем та українськими симпатіями, яка їде зустрітися з земляками (надіюся, що ніхто з нашого університету цього не читатиме, бо університет оплачує мені подорож...)

Неділя 26 серпня

Летимо через Франкфурт. На летовищі повний інтернаціонал, хоч німецьку мову чути найбільше. Я майже нічого не розумію, а я колись працювала перекладачем: мова забулася й через невживання і, мабуть, через відсутність особливої приязні до носіїв тієї мови. Бачу скрізь німців і ловлю себе на неприємному почутті: в мені ворухиться щось вороже. Це недобре. Це ще один залишок моєї колишньої негативності, якої треба позбутися. Цікаво, однак, що мій колега Михайло Найдан

теж зізнається, що відчуває себе тут особливо чужим – а він багато подорожував. Однак, німецький порядок, чистота, сучасне устаткування, включаючи конвеєри для подорожніх, – усе це справляє добре враження. Нагадує Америку. Молоді німкені, яких питаю де мені сідати на літак “Аерофлоту”, ввічливо відповідають добірною англійською мовою, виглядають зовсім як американки – це теж приємно. Це Європа, Західний світ, мені він тепер не просто знайомий, а звичний, “свій”. Та ось підходжу до жінки, яка перевіряє квитки на аерофлотівський літак. Вона по-англійськи питає мене, скільки я маю багажу. Я відповідаю, що не маю нічого, крім ручного. Не дивлячись на мене, жінка повторює те саме питання, так ніби я дурна або недочуюю. Якусь мить я розгублено на неї дивлюся, а тоді, збагнувши про що їй ідеться, відповідаю, що здала багаж у Нью-Йорку – чотири валізи (це понад норму: дві валізи беру не для себе, а для киян на прохання Віри). Знов хвилина неприємної мовчанки і жінка каже почекати в залі очікування, поки не оголосять, що можна сідати на літак. Я відходжу з почуттям давно забутої зневаги до себе: так колись розмовляли німецькі бюрократи з нами, “унтерменшами”. Але раптом зринає думка: а може та жінка була не німкеня, а радянська представниця “Аерофлоту”? Адже грубість і презирство до людей не менш притаманні радянським бюкратам. Німецько-радянське минуле дивним чином починає переплітатися в моїй свідомості.

У чекальні зустрічаю багато знайомих. Йдемо разом по сходах униз, частину пасажирів забирають мікроавтобусом, щоб відвезти до літака, а решті кажуть почекати. Ми стоїмо юрбою на сходах, і Богдан Рубчак завважує, що це нагадує йому дереворит Гніздовського “Нью-Йорк в обідову перерву”, де зображена юрба голих людей, які сунуть як отара по вулиці. Мені стало смішно, а за хвилину знов виринув спогад. Нас, молодих дівчат “остарбайтерок”, привезено до пересильного табору в Перемишлі. Німецькі конвоїри кажуть нам роздягнутися й стати в чергу для реєстрації й оприскування голови від вошей (наш одяг також оприскують чимось

для дезинфекції – німці люблять чистоту, а ми ж варвари). Стоїмо ніяковіючи, голі-голісінькі, а німці походжають уздовж черги, розглядаючи, шукаючи за найвродливішими, щоб їх забрати до борделю... Відмахуюся від тих спогадів, бодай вони пропали, я ж їду тепер як рівноправна людина, усі ці німці й совітчики, мають мене обслуговувати.

В аерофлотівському літаку усе інакше, ніж в американському, хоч помітно намагання наслідувати західний “буржуазний” комфорт. Мені пригадався епізод з маминої подорожі до Києва у сімдесятих роках, коли її спитав тренер радянських спортсменів, який вперше летів за кордон: “А скажіть по щирості, ось ви вже не раз літали західними літаками – правда, наш кращий?”...

Ми летимо над Україною. Я дивлюся в ілюмінатор і бачу зелені лани, перетяті де-неде шляхами – згори вони виглядають неасфальтованими (так воно пізніше і виявилось). Лісів не видно, проте вздовж доріг та біля хатин – тополі. Щось защеміло в серці, нагадався Шевченко. Потім, коли нас везли автобусом до міста, я вже зблизька бачила оті тополі – і берези, й сосни з золотою тонкою корою, як лущиння цибулі. І знову спогад дитинства, ліси біля Калініна ...

На Бориспільському летовищі перша зустріч з тутешніми порядками. Цербер-митник, чи як тут кажуть таможник, сидить в будці, перевіряє паспорти. Я простягаю йому свій паспорт. Він поглянув і не дивлячись на мене, жестом – одним пальцем – вказав, щоб проходити. Знов нагадався німецький табір примусової праці – це вже забагато. Відчуваю, що негативність, як каламуть, підіймається в душі, затруюючи спокій. Мушу повернути собі рівновагу, не дати негативним почуттям взяти гору наді мною. Та, здається, не я одна прикро вражена усім, що нас тут зустріло.

Ось Любомир Винар ділиться зі мною своїми враженнями від вигляду аеропорту: бруд, все обідране, якесь провінційне, обслуги ніякої, ніхто не квапиться тут – ми чекаємо на

наш багаж більш як півгодини.

Хоч усякі чуда діються на світі – ми тепер свідки ще більшого дива – справжнього національного відродження на Україні. Я себе потішаю, що матеріальна культура, цивілізація – це не така вже складна штука, щоб її не можна було перейняти, запровадити в себе, як на Заході. Українці здібний народ, якщо їм дати волю, вони ще й не таке утнуть.

Ми з Винаром опинилися позаду всіх – наші валізки прийшли останніми (пізніше вияснилася причина – у нас усіх повикрадали багато речей по дорозі між літаком і летовищем. У мене вкрали магнітофон, дитячі іграшки, сигарети, панчохи, гуму. Це все речі недорогі, але було шкода, я їх вибирала, везла як подарунки. Найприкріше було втратити магнітофон: через це я не змогла нічого записати. Але дивна річ: я завважила, що ця крадіж мене якось не дуже обурила, я навіть була вдячна злодюжкам, що вони багато мені лишили ...

З перших вражень ще запам’яталося одне – на митниці я побачила Миколу Жулинського. Він привітно всміхнувся, покликав до себе, допоміг з валізками (митник їх навіть не розчиняв, крім коробки з ксерокопіями для Сергія Білоконя – їх переглянули, але того самого дня йому віддали). Це мені зразу підняло настрій: “Бачиш, – сказала я собі, – є люди і є люді”. Ось Микола Жулинський і той молодий симпатичний митник, з яким він розмовляв, добрі люди, а той другий митник, що причепився до Потічного й не дозволив йому перевезти журнали, або той цербер, що паспорти перевіряє, – це вже інший калібр”. Це саме продовжувалося в готелі, куди нас повезли автобусом: одна жінка була нечемна, непривітна, а друга всміхалася, охоче відповідала. Я це все занотую для себе: “Будь справедливою, вирозумілою. Не суди, будь об’єктивною, не бери нічого близько до серця, ніщо не торкнеться тебе особисто”, чи як каже мій приятель Денис: “Don’t take it personally...”

Продовження в наступному числі.

ЗУСТРІЧ

Важко тут говорити про першу зустріч. Її, можна сказати, взагалі не було, а коли й була, то така собою непомітна, що жодне з них не запам'ятало її собі. Зрештою, діти, виховані на лоні природи, не мають того педантичного почуття часу, що міські.

Справжня, неминуча зустріч, була літом, перед самими жнивими. Вона верталася з лісу вузькою стежкою між двома шпалерами доспілого жита, а він ішов тією самою дорогою до лісу чи бозна-куди.

Йшли назустріч одне одному, зближалися з кожним кроком, трохи збентежені, трохи врадувані, – аж нарешті стали. Стояли одне проти одного нерішучі. вичікуючи, хто перший заговорить. “Ти” чи “ви” – билосся їй у голівці.

Інстинкт жінки підшепнув їй заговорити до хлопчика у куценьких штанцях, до цього ще недавнього товариша – будівничого замків у піску – на “ви”.

– Ви куди? – спитала.

І цим чужим їм обом “ви” вона відразу підняла їх з дітей до молодих людей. Пізніше любилися і знову нишком говорили собі “ти”.

Немає у світі нічого більш зворушливого, як той перехід дітей з “ти” на “ви”, а потім знову – на “ти”.

Чим скоріше, тим краще. Від любові, як від смерті, встергтися не можна.

Вона інколи міркувала собі отак у своїй дитячій голівці, що, якби всі пари, призначені долею, зуміли віднайти себе, то небо хіба мусило б позаздрити землі.

Одного вечора, вертаючись з прогулянки попри залізничну станцію, почули, як хтось нагорі, у мешканні начальника, грає на фортепіано...

Пристали і слухали.

У місті, де ходили до школи, вони не звернули б на це уваги, але тут, серед тиші сільського вечора, ця пісня вражала.

Їй (о серце жіноче, скільки в тебе очей, скільки в тебе вух) впало на думку, що це, певно, грає одна з дочок начальника, і сіпнула його за рукав, щоб уже йти.

А він так заслухався, що навіть не помітив її руху.

Опам'ятавшись, він сказав:

– Моя жінка мусить вміти грати на фортепіано.

Вона зиркнула на свої пальці, почервоніла і сказала винувато:

– Я не маю слуху.

Він оглянувся, чи хто не йде, перехилив її голівку через свою руку і сказав у саме лице:

– Кожне твоє слово, любко, це музика.

Скрипка душі людської, хто тебе настроює, що раз твоя музика правда, якої хіба у Бога шукати, а раз – фальш, якій назви немає?

Ввечері роздумувала вона у своїм ще дитячим ліжечку:

“А все ж... а все ж таки... Господь мене тяжко скривдив, не наділивши слухом”.

Про цю кривду роздумувала ген-ген і пізніше. Він був уже жонатий. Гей, молодосте, які короткі твої сни, а як довго не можна їх забути!

Оксана ЗАБУЖКО

А все-таки я Вас любила,
любила,
любила!..
І це не минає – хіба осідає на дно...
Я Вас у собі, мов коштовну карафку, розбила –
І душу, як білий обрус, просочило щемливе вино!

Ви колір дали моїм мислям, в образах – тіло.
Зоставшись лиш шумом, як море у мушлі в ушу...
...А як там насправді було –
то яке кому, Господи, діло!
Важливо – як буде.
А буде – як я напишу.

О. Забужко. “Диригент останньої свічки.” Київ “Радянський письменник” 1990

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LX

JULY-AUGUST 2003

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

The Executive Committee, National Board and the entire membership of the Ukrainian National Women's League of America salutes Olha Hnateyko, the newly reelected President of the Ukrainian Museum in New York City. We wish her health and endurance in this ambitious endeavor. The UNWLA is proud that the doors of the new Museum building will open under the administration of a UNWLA member.

Congratulations to Ivanna Shkarupa, recently reelected as President of the Ohio Regional Council, and to Christine Chomyn-Izak, recently reelected as President of the Philadelphia Regional Council. We wish them the best of everything and know that they will fulfill their responsibilities with the dignity, integrity, and enthusiasm that is the hallmark of good leadership.

FROM THE DESK OF THE PRESIDENT

In this issue of *Our Life* I would like to propose some ideas on how UNWLA Regional Councils and Branches can prepare for the commemoration of the 70th anniversary of the Great Famine in Ukraine.

Of utmost importance is the UNWLA library project that was described in the June issue. Because misinformation about the Great Famine was perpetuated for decades by the Soviet regime, aided and abetted by Russophile journalists like the infamous W. Duranty, many people in the United States remain oblivious to the tragic events that brought suffering and death to so many during those terrible years. It is our responsibility to do everything possible to set the record straight and to fight misinformation with truth. I urge each of our members to visit their local libraries and to seek out, and check out, books that accurately describe the history of the Famine. If such books are not available, request that they be made available. Some of you may even wish to donate copies of appropriate books to your libraries to ensure this important historical literature is readily available to the reading public. You might also wish to ask library administrators whether they would be willing to host a seminar on the Famine or to display an exhibit of pertinent material.

The recent scandal concerning *New York Times* reporter J. Blair and the editors who blithely overlooked his plagiarism, provides our organization with another significant opportunity—an opportunity to renew and redouble our efforts to demand that Mr. Duranty's Pulitzer Prize, awarded for "excellent" journalism, be stripped. Call, write, or email the *New York Times* on this matter; design a petition and collect signatures. Demand that the paper print a formal apology for Mr. Duranty's lies. One person can make a difference. Many people working together are even more effective. Let us work together to right a wrong that demeans history, journalism, and Famine victims.

Many of our Branches that existed in 1933-34 probably have in their archives letters, articles and other materials related to UNWLA endeavors to notify American government officials, international relief organizations, and others about the Great Famine in Ukraine. To date, we have collected copies of letters sent to the President of the United States, and his answer to the UNWLA plea to help starving mothers and children in Ukraine. We have letters from newspapers and other important organizations and individuals that were asked for help. We have also collected receipts from recipients of money forwarded to Ukraine during this darkest period in the country's history. All of these materials are incontrovertible evidence of the UNWLA's efforts to help the Ukrainian people survive at a time when the Soviet regime was actively engaged in genocide.

We ask that you forward all similar materials to UNWLA headquarters. Please send originals. Copies of all documents sent to headquarters should be retained in individual Branch archives.

Some of our archival materials have already been forwarded to the Immigration History Center in Minnesota. We are in the process of collecting additional material of this nature with the intent of creating a permanent display to be exhibited in the Ukrainian Museum in New York. UNWLA archives are a valuable and irreplaceable record of our organization's history. They must be preserved. The Ukrainian Museum can serve as a central repository for such materials and can function as a learning institution for historians and scholars and even the general public. You might also consider asking famine survivors and those who participated in political activities related to the U.S. Congressional Commission on the Ukrainian Famine to contribute letters and other existing documentation about their experiences and forward them to the UNWLA.

I hope that these suggestions inspire you and that we never forget that fighting for a worthy cause is a noble tradition in our organization. Let us all work to keep this tradition alive.

In closing, I wish all of our readers a safe and happy summer season.

Women's Environmental Health and an Overview for a New Vision

by Martha Jarosewich-Holder UNWLA Ecology Chair

Foundations for new approach

In an effort to better understand the mandate of the Ecology Committee and to explore the possibilities for community involvement within the context of ecology (i.e., the relationship of humans to their environment), it was only natural that the UNWLA Ecology Committee target women and their environment, and more specifically, women's environmental health issues. Not only does this subject have relevance to our immediate lives, it is compatible with the activities of other international women's organizations and it conforms with the UNWLA convention of providing a civic and social service to women of Ukrainian origin.

Women and environmental health

Women's environmental health embraces a range of issues. Environmental health concerns begin in our back yards, in our neighborhoods, and at our local grocers. We have become more aware that exposure to dangerous substances; toxic chemicals, hormone disrupters, pesticides, radiation, heavy metals, electromagnetic fields, pharmaceuticals, fuels, plastics and other contaminants have resulted in wide-ranging and profound effects on women's health. Such substances compromise fertility and lead to epidemics of breast cancer, respiratory diseases, and immune system disorders.

Women share many of the same diseases as men and children—diseases in which the environment

and genetic susceptibility have an important role. But women are also affected by particular, gender-related environmental diseases. Women's health greatly influences the health of their children, thus a woman's role in reproduction and in the bearing and nursing of children needs to be taken into consideration. In a broader context, there are a number of socioeconomic health concerns that plague women in developing countries. These women must cope with growing pressures on the daily survival of their families when environmental destruction wreaks havoc. Domestic violence within the home increases such pressures; mental health and well-being become an issue.

Occupational health is also a growing concern for women—many in their childbearing years—who must work for menial wages in the factories of emerging-economy markets. These women bear the worst consequences of environmental policies that ignore principles of sustainability and foster poor living conditions and degraded working conditions. Additional problems in the international arena include the interplay of critical concerns like the epidemic in trafficking of women, a high rate of drug abuse, an increase in sexually transmitted diseases, and AIDS.

Environmental Health Issues for Ukrainian Women

Women of Ukraine are victims of these health issues. The socioeconomic concerns and the plight of the Ukrainian woman have not improved in the past decade but have actually deteriorated with the

collapsing health care system. From the very basic individual concerns to broader national concerns, health and social services are inadequate. Individual health and hygiene and the fundamentals of pre-natal health services are abysmal and have consequences for future generations. From recent World Health Organization reports¹ the very basics of water management and sanitation do not meet current WHO requirements; one third of the population lives in conditions of intensive air pollution. The effects of the Chernobyl nuclear disaster will last for generations and continue to have a deleterious effect on Ukraine. Adding to this suffering has been the scourge of AIDS, which has reached epidemic proportions in Ukraine. Because of the severity of the AIDS crisis and the lingering effects of Chernobyl, women's health and preventive health care education are not being addressed with priority. The statistics² from Ukraine are staggering:

- the rate of natural birth increase (birth rate minus death rate, expressed as a %) is -0.8
- the population change 2002-2050 is projected at -20 %
- infant mortality rate is estimated at 12 infant deaths per 1,000 live births;
- women among the population of 15-49 with HIV/AIDS is 30%
- in terms of life expectancy, Ukraine occupies 68th place among countries of the world
- the increase in birth abnormalities and child morbidity is particularly alarming with a 10% increase from 1985-1992
- during the last decade, morbidity has increased, and a growing number of diseases are caused by environmental degradation, including non-infectious pathologies; malignant tumors; and diseases of the blood circulation system, hematogenous organs, and the endocrine system. Rates are particularly high in industrial regions, but have also been increasing in the countryside, a 7.5% increase.

Opportunities and Challenges for the UNWLA

The statistics are alarming and UNWLA membership is not in a position to take on the challenges of all these issues. However, there are experts, other organizations, and a range of initiatives underway in Ukraine in which the UNWLA can, with our broad range of expertise, know-how in community activities, and spirit of volunteering, make a significant contribution to the well-being of our sisters in Ukraine. It is important for an international women's organization to be involved. We can:

- Build on knowledge, resources, and initiatives

currently in Ukraine;

- Share our expertise and experience;
- Provide information, education, and resources to help Ukrainian women help themselves; and
- Help Ukrainian women improve their well-being and livelihood.

To take advantage of the opportunities and challenges, the mission of the Ecology Committee would be to *promote and revitalize the health and role of Ukrainian women*. Launching the new UNWLA's Women's Health Fund, as a means for developing resources to join hands to help our sisters in Ukraine to further *promote and revitalize the health and role of women in Ukraine*, is a significant step.

Within this new vision, creating a forum for discussions and exchange of ideas is necessary. It will be important to build on our collective knowledge to clearly define, in addition to the mission statement, the goals of a strategic plan of action for immediate and long-term outcomes. Initially, this will entail defining a working group of experts (those familiar with the issues in Ukraine), building on knowledge and networks, and accessing others' experiences in implementing a fund. Our efforts should target the critical issues we can effectively address. These could include health and hygiene issues, pre-natal health care education, breast cancer awareness, health and aging, sexually transmitted diseases, or AIDS awareness and education.

Embarking on a New Vision

The challenge for defining our task is ahead of us. It's an exciting time. As a successful international women's organization, we will find imaginative mechanisms to draw upon resources from the Ukrainian community in the United States and Canada, the United States government, NGOs and UN organizations, and experts in the Ukrainian community to secure resources. Together, we can implement a plan of action to help the women of Ukraine and share the success.

---

¹ World Health Organization (2000) Highlights on Health in Ukraine, Health Information Unit (www.who.dk)

² World Health Organization (2000) Highlights on Health in Ukraine, Health Information Unit (www.who.dk); and Population Resource Bureau (PRB) 2002 World Population Data Sheet

* * *

Editor's Note: The article is reprinted from a journal compiled for The World of the 21st Century Woman Conference organized and hosted by UNWLA Branch 95 at Soyuzivka, in April 2003. For a comprehensive report on the conference, see May 2003 issue of Our Life.

Forever Young

by Luba Siryj

First, let me state that I do not have a medical degree, nor am I a fitness trainer or nutritionist. So why was I asked to present this topic? Maybe because I like to speak and am not afraid to express an opinion. Then on the other hand, I just turned that magic 5 – 0. Mentally I still feel 20, although when I look in the mirror, the reflection tells me something else. So I have removed all mirrors.

In doing research for this topic, I found it amazing how much data exists on staying Forever Young. We are bombarded daily by ads, products, commercials, periodicals, and books on the quest for the magic elixir of youth. Here is a lovely little cream, Ultra Correction Eye AntiWrinkle Restructuring Cream. The packaging alone gives us a big box with very little of the actual product inside. No wonder it's so expensive. I often think it would be great if the cosmetics firms could package the following:

- For attractive lips, speak words of kindness.
- For lovely eyes, seek out the good in people.
- For a slim figure, share your food with the hungry.
- For beautiful hair, let a child run his/her fingers through it once a day.
- For poise, walk with the knowledge that you never walk alone.
- People, even more than things, have to be restored, renewed, revived, reclaimed, and redeemed; never throw out anyone.
- Remember, if you ever need a helping hand, you will find one at the end of each of your arms.
- As you grow older, you will discover that you have two hands: one for helping yourself, and the other for helping others.

And then there is Liposuction; they actually suck the fat out of your buttocks, stomach or thighs. Then there is Botox to inject fat back into your face. I often wonder what would happen if you had Liposuction on your thighs, then Botox injections on your forehead and cheeks—would gravity take over as it has with the rest of the body, making the Botox start migrating back to the thighs? Hum, something to ponder. Then to make the image even more difficult, most magazines have young and anorexic models. It is no wonder that although I am 50, I think I am in my 20s. I see that outfit in the magazine. My mental image is of the model and me at the same point in time, so I buy the product and look ridiculous.

I am hard pressed to find magazines for women of my age other than Prevention, AARP etc. If

there are any, please tell me. And unfortunately products on TV and magazines geared to those over 50 are Depends, Metamucil and hearing aids. Yes, these are all facts of life, but I wish they would show me a few more positive images.

Stop and think when we were younger. In grammar school, the days just dragged from September through June. We had to be chauffeured everywhere, we made some pretty sad choices in friends, and our parents—for that matter all adults, and this means people over 20—knew absolutely nothing.

In our teens, the days still dragged, but at least we were able to stay up longer and we were just getting to drive the car up and down the driveway. We were still making sad choices, but this time with boyfriends. And adults still didn't know anything and to top that off they didn't even understand us.

OK, so then we were in our 20s, time now zooming by all year long. We were driving our own cars and paying for gas and insurance, still making bad choices of boyfriends that were soon to become husbands, and thinking sometimes that maybe mom and dad and some adults really do know something.

Now that I am in my 50s, I have lived through all those experiences plus some others that I never expected. I have grown wiser along the way.

There is a comment that I have made when I forgot something, a person's name or what I was going to do next. I call it a “senior moment.” In reality, I have feared such senior moments as a sign that I was starting the first stages of senility. But look at the world around us today. We have a cell phone in our ear while we are driving; the TV or radio is on while we are working, and we are probably running multiple errands. How many of us can carry on a conversation on the portable phone, cook and do the wash at the same time? If you have children, multiply the previous scenario by the number of children or grandchildren since they are in the equation. The conveniences of modern life have upped the pace of life so much that I just get winded thinking about it. It's not a senior moment at all—it's information overload.

Is it possible to have the body I did when I was 20 and have the smarts I have at 50? Yes, for a price. I have to admit I have been lured by the cosmetics companies and have bought into the anti-aging and anti-wrinkle creams, I have often wondered whether I would have had more success with crazy glue than all the products I have tried.

And yes, I have gone the plastic surgery route.

You see, I have/had these droopy eyelids. They are hereditary, but I thought they made me look old and tired looking, so with a little help the doctors removed the excess fat. Well, with that done, how about the bags under the eyes? Yep, just a bit of a glycolic peel and they were gone.....Gee this is becoming easy. What you're not happy with, the doctor can change by magic. On closer inspection I found that I have jowls and a saggy cheeks. Wouldn't that be nice to take care of? Back to the doctor—now he has this computer imaging system. He takes a picture of me and then with a few clicks of his computer mouse starts re-imaging my face. I think this is wonderful. I will be able to see the finished product before any surgery takes place. But after all is said and done, I am starting to look more like Michael Jackson, so I quickly change my mind about the whole thing.

Now at this point, I have not even addressed the “M” word, Menopause. Oh, what a strange period—or lack thereof—this time is. Some of you are lucky and you will say, "I don't know what you're talking about." But others of you will understand. This is that point in your life when your mind and your body are totally out of sync. It can be the coldest day of the year and you're about ready to rip your clothes off because the sweat is streaming down your forehead. And it's never when you're alone. You have to have an audience to witness this event. You keep tossing the blankets along with the cat off your bed at night. Then there are the mood swings. Most husbands spend much time in the shed, garage or basement for these intervals. It seems that the slightest things can set off a crying jag or a temper tantrum.... Maybe to be forever young, during menopause, we have to revert back to the "terrible twos" of childhood.

There is much controversy regarding hormone replacement therapy. Depending on who the proponents of the article are their views will vary. It is really an informed choice that you will have to make on your own with your doctor based on family history and current state of health. One thing I know for certain, and that is, no one has ever died of hot flashes.

Given all these factors and forces on my life and assaults on my body, I have realized that I am who I am. I have earned every wrinkle and crease. I realized, as well, that what I really could improve is my inside, and with that, I wrote down some resolutions:

- Compliment 3 people a day
- Watch the sunrise once a week
- Be the first to say Hello
- Live beneath your means
- Pray for wisdom and courage, instead of things
- Keep your promises

- Remember that overnight success usually takes about 15 years
- Leave everything better than you found it
- Remember that winners do what losers aren't willing to
- Let the first words of your day be positive
- Don't rain on other people's parades
- If you can't say something good about someone, don't say anything
- Leave time in your schedule to notice God's blessings.
- And probably the last should be leave the face well enough alone.

Maya Angelou has written a wonderful poem on aging and the changes it brings. She writes humorously about "younger days" when she weighed a few pounds less and was able to wear belted dresses and smaller shoes. She describes the process of aging as a time when panty hose no longer fit as they should, asking "so how come when I put them on, the crotch is at my knees?" She reminisces, "I know that I was taller" and chides the "inventors of those high-heeled shoes" that her feet have never forgiven. But the images she presents are amusing, not rancorous. They are tinged with nostalgia, not anger or fear or bitterness that age has wrought its inexorable changes. Further in the poem, Angelou gives us some wonderful insights on the wisdom that growing old can bring.

So given that age is but a number, it's really what is in the heart, mind and spirit of the individual that matters. Being Forever Young is being accepting of all, making no judgements. I recall the day my then four-year-old nephew came home from school and was talking about a new friend he met. He said his name was Dwayne, and I pictured an African American boy with a head of tightly curled hair. But then I thought I would ask what the boy looked like. Andrew answered, "Just a boy like me." This is the innocence of youth, no judgements or prejudices. That is the spirit of Forever Young. The spirit, moreover, is in values of respect, kindness, honesty, appreciation, desire, hard work, commitment and just being a good person. It also means knowing what is essential. Here are a few essentials to live by:

- Choose a good attitude. Remember the story of lemons and lemonade.
- Build your life on a foundation of respect. For yourself and others.
- Be honest; make integrity your cornerstone.
- Accept the difficulties and challenges of life.
- Have a passion to learn. Discover, explore.
- Enjoy life and laugh.

I have always been physically active—running, bike riding, skiing, horseback riding and working out with weights. But I must admit I have slowed down a bit and have become more cautious. I walk three miles rather than run, I lift lighter weights, and I do not ride with all abandon. It seems the earth below has gotten much harder when you fall. Luckily my horse is getting older also.

Being physically active, whether it's walking or gardening or doing chores around the house, helps the body stay limber. If you have ever had a broken limb and been casted you may recall that a child has no physical therapy in order to remember how to use that limb while as we get older, the muscles atrophy faster, so it's use it or lose it. So in order not to lose it I decided to go skiing with some friends in February. On my last run—isn't always the last run of the day—I took a nasty spill. The fall landed my body in the position of a frog, with both knees bent outwards, and skis not releasing. I did feel substantial pain, but was able to get up and ski back down the mountain. The next day I decided to call my orthopedist. He and I are on a first name basis since I am already supporting his children through college with all my injuries. The end result was a sprained and dislocated knee. He gave me a prescription for physical therapy, and he knew better than to restrict my mobility.

I was recounting this story to my friend and she commented, “isn't it tough to give up the sports you love because you're getting older”. WHAT????? At what point of getting older am I to stop doing things that I love. As long as I can lift a ski boot and poles and can put them on, I plan on continuing skiing.

I also belong to a horseback riding club, we go on these excursions that are called hunter paces. The objective is to ride a course of about 10-12 miles at a comfortable pace and try to come in as close to the ideal time that a designated rider has ridden it. The folks I ride with call themselves the Over the Hill Gang. No one is under 40. But if you think about it, a saddle and the back of a horse are like a big comfortable couch that walks around. Yes, there are fences that one can jump, but my horse and I have gotten older and we now decide to go around them. The whole objective of the Over the Hill Gang is to get out and enjoy the scenery and the camaraderie. They even have a place for the last one to come in; the place I do not want to be in is the ambulance for going above my ability. Remember, I am old.

Also with age comes wisdom, I recently heard this story. A young woman comes to her mother and is distraught. It seems that her young life is falling apart and she is only in her 20s. Her love life is almost nonexistent, her work is mundane, and she has

neglected her health. The mother listens and walks over to the stove, filling three pots of water. In one she places some eggs, in another she places some carrots, and in the third she places coffee beans. She lets them boil away for a few minutes and then put the carrots on one plate, the eggs on another and the coffee in another. The mother looks at her daughter and asks her, "Now which one are you?"

The daughter looks bewildered and says she does not understand. The mother with all her wise years and her maturity says, touch each one. The daughter lifts a carrot, touches it then goes on to the egg and peels it. She then smells the coffee and gratefully sips some but still does not understand. She looks at her mother for an explanation.

Her mother says that the carrot, the egg and the coffee bean each started against the same adversity—boiling water. But each one reacted differently. The carrot started strong and hard, but when in hot water for a while, it wilted and became soft. The egg had a hard shell to start with and a liquid interior. Faced with hot water, the shell was still hard, and when peeled away, the liquid inside had hardened also. And then there was the coffee bean. It changed the color of the boiling water and withstood the heat and became a pleasant tasting liquid.

So what is the moral of the story. When faced with adversity, and I would say some people look at getting older as an adversity, will you be a carrot and wilt because someone said at a certain age you can't do certain things you love? Or will you be an egg and harden because you may not be able to do all the things you once loved doing? Or will you be a coffee bean and flavor the life around you?

It's your choice and the choice you make can keep you Forever Young.

* * *

Luba Siryj graduated with a B.A. from New Jersey State University and earned an MBA in Data Communication from Farleigh Dickinson University. She currently works for IBM as an Information Technology Architect. Ms. Siryj has been a member of the UNWLA for more than twenty years and is currently president of Branch 4. She has chaired the Ukrainian Festivals at the Garden State Arts Center, the Women in Two Worlds Conference, and the 1993 UNWLA Convention held at the Newark Marriott. The article published here is condensed from a speech presented by Ms. Siryj at the World of the 21st Century Woman Conference held at Soyuzivka April 4-6, 2003.

A SUMMER PRIMER: A MEDICAL CHECKLIST FOR A HEALTHIER SEASON

by Ihor Magun, M.D., F.A.C.P.

Sun exposure: The main recommendation is to limit your sun exposure, especially during the peak hours of 10 a.m. to 4 p.m. Less tan is best. Tanning leads to premature aging and wrinkles, and studies show it can interfere with the immune system. Make it a habit to use sunscreen whenever you go outdoors, not only at the beach. You must remember to apply sunscreen even on cloudy days. If boating, be careful of sun reflection from the water and exercise caution on windy days. Sun plus wind can cause an uncomfortable burn.

SPF (sun protector factor) filters 92% of ultraviolet B waves that damage skin. The higher the SPF, the more protection is offered. SPF should be no less than 15. With SPF 15 protection, an individual who gets sunburned in 10 minutes will be protected from sunburn for approximately 150 minutes. Sunscreen should be applied about a half hour before going outside for optimal absorption and efficiency. Lips should be protected with an SPF lip balm. Reapply sunscreen after sweating or prolonged bathing.

Clothing: Light colored, long sleeved cotton clothing also provides us with comfortable sun protection and "sun protective clothing" is currently available. It is somewhat costly, but worth the investment. Regular clothing provides an SPF of about 6.5; sun protective clothing provides an SPF of 30. Hats provide an SPF of 3-6. Be aware that children are more at risk from sunburn than adults. Research has substantiated that sunburn in children doubles the lifetime risk of skin cancer.

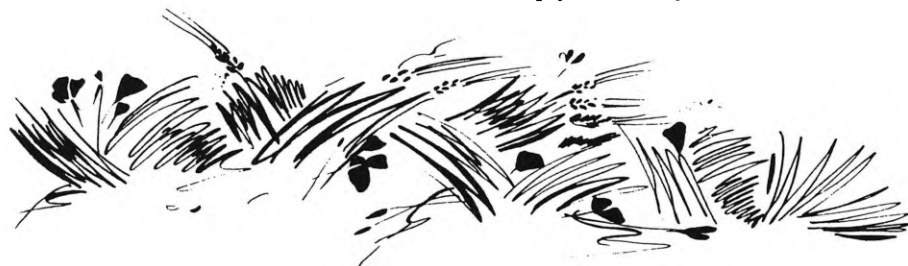
Sunglasses: Eye protection from the sun is also important. The sun can damage the cornea and lead to cataract formation. Make certain that sunglasses have 100% ultraviolet radiation protection. Merely colored lenses do not provide any protection.

Sunburn: If, despite all precautions, you should get a sunburn, creams containing aloe can be soothing. Short, lukewarm baths or showers are helpful, and aspirin or ibuprofen can help with pain control. Most sunburns are classified as first degree burns. If there is any evidence of a greater degree of skin damage, pain or infection, prompt medical attention should be sought.

Skin lesions: Working in a garden or walking through a field can produce a skin rash. Such rashes are usually red in color and can be accompanied by blisters. It is important to wash the affected area well, and subsequently, to dry it well. Avoid scratching at all costs as this leads to infection and spreading of the rash. Over the counter calamine/caladryl lotion is helpful. Oral antihistamines, such as benadryl, help diminish the itch. If all these fail, steroid-based tablets or creams may become necessary. These can be prescribed by your physician.

Athlete's foot: Although this common condition can occur at any time of the year, it may be more noticeable and more prevalent during the summer months. Athlete's foot can affect anyone, and can cause itching, burning, and pain. The symptoms are redness, scaling, cracks or blistered skin. Some individuals are more vulnerable to this condition than others. Simple rules for prevention apply. Keep your feet covered by wearing appropriate footwear at the beach and in locker rooms. Wash and dry your feet well. The fungus that causes athlete's foot enjoys a wet, moist, environment. Corn starch powder and a variety of over the counter foot powders can be helpful.

Protect yourself and go out there and enjoy! And don't forget to throw in several good helpings of fresh fruits and vegetables. They are in season and a tasty way to keep you healthy.

UNWLA **TAX** alert!

---

compiled by Oksana Xenos

- ◆ *I volunteered 6 hours of my time to do electrical repair work at the offices of a non-profit 501(c)(3) organization. As a professional electrician, I normally charge \$50 an hour for this kind of work. Can I claim a charitable deduction of \$300 for my volunteer work?*
  - ◆ **No, you cannot claim a deduction for the value of your time or services.**
-
- ◆ *The offices of the non-profit organization where I did the electrical work are 30 miles away from my home. I spent \$200 of my own money for the supplies and equipment to repair the problem. None of these costs were reimbursed to me by the organization. Can I deduct the expenses of my travel and the cost of the supplies and equipment?*
  - ◆ **Yes, you can deduct the costs of gas and oil that are directly related to getting to and from the place where you volunteered your services. You can also deduct your “out-of-pocket” costs for the supplies and equipment (but only if you were not reimbursed for these costs by the organization).**

For additional information, see IRS Publication 526, Charitable Contributions.

Oksana Xenos is an attorney and tax law specialist with the U. S. Department of Treasury in Washington, DC. She is also a retired Lieutenant Colonel (JAG Corps-USAR) and Foreign Area Officer qualified in dual specialties (Ukrainian and Greek). Ms. Xenos received her law degree and her MA and BA from Wayne State University. A member-at-large, she serves as parliamentarian of the UNWLA.

* * *

The information provided here is of a general nature and is not intended to address the specific circumstances of any individual.

FANCY FANTASTIC FRUIT

Honeydew Mint Soup

2 honeydew melons
2 teaspoons sugar
4 tablespoons chopped mint leaves
2 tablespoons lemon juice
1 cup white wine
1 kiwi, pared and sliced thin
Thin lemon slices

Cut melons in half. Remove and discard seeds. Scoop out melon flesh and place in food processor. In food processor, combine melon, lemon juice, mint leaves, and sugar. Process until you have a smooth, rich liquid.

Carefully slice off a thin sliver of each of the empty melon rinds so that they stand like bowls. Pour soup into rind bowls and garnish with kiwi and lemon slices.

Papaya Delight

4 papaya
1 cup red raspberries
1 cup blackberries
1 cup small green grapes
4 tablespoons lime juice
Sweetened coconut flakes

Cut papaya in half (lengthwise) and carefully scoop out seeds. Carefully slice off a thin sliver from rounded bottom of each papaya half so it stands like a bowl. Mix berries and grapes and arrange in papaya bowl. Spoon lime juice over berries and grapes and top with coconut flakes.

Pistachio Pear Medley

Pistachio ice cream
Canned pear halves
Whipped cream
Assorted berries or slices of kiwi or strawberries

Fill each pear half with a dollop of pistachio ice cream and top with whipped cream. Garnish with assorted fresh berries or fruit slices. Striking when served in green glass goblets or dessert bowls.

ВІСТІ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ГОЛОВА СУА Ірина КУРОВИЦЬКА

БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ ТА РАДІСНИХ СВЯТКУВАНЬ
В ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ АМЕРИКИ – 4 ЛИПНЯ
ТА КРАСНОГО СВЯТА НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ
24 СЕРПНЯ!

МОЛІМО ВСЕВИШНЬОГО,
ЩОБ НАГОРОДИВ ЦЕДРОТАМИ НАРОД
ТА ПРОСВІТИВ ШЛЯХ ПРОВІДНИКАМ
ЦИХ УЛЮБЛЕНИХ НАШИХ КРАЇН!

ВІД ЕКЗЕКУТИВИ, ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ТА ВСЬОГО ЧЛЕНСТВА НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ВІТАЄМО ПЕРЕВИБРАНУ ГОЛОВУ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ ОЛЬГУ ГНАТЕЙКО
БАЖАЄМО ЇЙ КРІШКОГО ЗДОРОВ'Я ТА СИЛИ І ВИТРИВАЛОСТІ ДОВЕСТИ ВЕЛИКЕ ДІЛО ДО КІНЦЯ –
ПОБУДОВУ НОВОГО ПРИМІЩЕННЯ МУЗЕЮ В НЬЮ-ЙОРКУ.
МИ ГОРДИМОСЯ, ЩО ЯКРАЗ ТОДІ, КОЛИ ГОЛОВУЄ ЧЛЕНКА СУА, МУЗЕЙ ВІДКРИЄ СВОЇ ДВЕРІ
НОВОГО ПРИМІЩЕННЯ. ЦЕ РАДІСНА І ДОВГООЧІКУВАНА ПОДІЯ.

ВІТАЄМО ПЕРЕВИБРАНУ ГОЛОВУ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ ОКРУГИ ОГАЙО ІВАННУ ШКАРУПУ
І ПЕРЕВИБРАНУ ГОЛОВУ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ ОКРУГИ ФІЛЯДЕЛЬФІ ХРИСТИНУ ХОМИН-ІЖАК.
БАЖАЄМО УСПІХІВ ТА ЗАДОВОЛЕННЯ У ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАШОГО НАРОДУ!

Дорогі читачі та членки нашої організації!

У минулому числі журналу “Наше Життя” я подала плян вшанування пам’яті 70-ліття Голодомору нашою організацією у листопаді ц. р. по наших місцевостях. Багато праці потрібно вкласти, щоб акція по бібліотеках була вдалою і достойно проведеною. Все залежатиме від кожної з вас, це не легке завдання, бо ми не маємо багато прихильників цього періоду нашої історії.

Прошу переглянути свій архів з років 1933-34, в якому знаходиться листування, статті, знімки та інші матеріали, видані відділом про акцію Голодомор. Прошу зробити копії з архівного матеріалу, копії залишіть для себе для використання на виставки та для евіденції та інформацій, а оригінали з архіву прошу переслати до канцелярії СУА.

Організаційний архів того періоду є неповторна цінність нашої організації, тому всю документацію потрібно скласти разом. Ми вже маємо багато матеріалів у зв’язку з працею Головної Управи СУА 1933-34 років та тоді покликаного Комітету. Під цю пору бажаємо долучити до цієї збірки ваш архів.

СУА є щасливим, що будова нового будинку Українського Музею в Нью-Йорку доходить до кінця і в короткому часі буде можна передавати архівну документацію з цього часу до Музею. Матеріали про акцію СУА в допомозі Україні є цінність не лише СУА, але й цілого нашого народу бо там є твердження про відмови, поради, листування достойних людей того періоду та різних установ. Уривки з преси, особливо англомовної про діючі акції та ситуацію, в якій наш народ гинув, є незаперечним доказом для невіруючого світу. Кожна історія має свою вартість. Історія СУА під час великого голоду є доказом праці жінок, та в яких важких обставинах під час великої депресії в Америці жінки зуміли так ділово працювати, щоб допомогти своїм братам і сестрам в Україні.

Вірю, що наступні покоління колись скористають з нашого архіву, а особливо Україна.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

ХРОНІКА ОКРУГИ ПІВНІЧНОГО НЬЮ-ЙОРКУ

Число Відділу	Рік заснування	Місцевість	Кількість членок	Голова Відділу
46-ий	1967	Рочестер	20	С. Коба
47-ий	1952	Рочестер	53	М. Лилак
49-ий	1933	Буффало	34	У. Лоза
68-ий	1957	Сіракузи	10	Ю. Сидорович
97-ий	1968	Буффало	27	І. Коновка
120-ий	1982	Рочестер	10	І. Грасман

Округа має шість відділів. Загальна кількість членок – 153. Голова Округи – Марта Стасюк. Голова брала участь у засіданні Головної Управи СУА в Нью-Йорку. 20 квітня і 9 листопада відбулися засідання Управи Округи.

21 квітня Відділи міста Рочестера організували товариську зустріч з місцевим українським жіноцтвом та провели заходи для приєднання нових членок.

За постановою Головної Управи СУА голова Округи стала членом Контрольної комісії СФУЖО і була делегаткою на VIII Конгрес СФУЖО 24-27 жовтня 2002 р. в Торонті, Канада.

У звітному часі членки Округної Управи заступали голову Округи на загальних зборах відділів: 46-го – Марія Лилак, 47-го – Марія Крамарчук, 120-го – Стефанія Вовкович.

46-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ має 20 членок. Голова і чотири членки входять до Округної Управи. Торік до Відділу вступили три нові членки. Відділ відбув загальні збори і дев'ять ширших сходин з пересічною участю 12 членок. На сходинах, які були відкриті для громадянства, виголошені такі доповіді: “Перша ювілейна пластова зустріч в Україні” (Христя Ковч і Христя Сьолковська), “MRI and Muscular Skeletal Radiology” (д-р Роман Ковальчук).

11 лютого під час сходин відбулося передання книг новій Управі з нагоди 60-ї річниці смерті патронки Відділу Олени Теліги, Таня Баб'юк прочитала вірш “Поворот”. **11 березня** під час сходин помолилися за видужання колишнього в'язня сумління Ірини Сенік. Стефа Вовкович прочитала статтю про великодні обряди. **22 березня** організували продаж великоднього печива, допомагали Таня Баб'юк, Уляна Баб'юк, Параня Смит, Зеня Кужіль, Оля Колинич, Стефа

Стенфілд, Аня Бейлі, Надя Трач, Катя Кузиляк і Слава Коба. Надя Трач провела курс писання писанок в Penfield School District. Ляриса Харамбура вчила дітей писати писанки в “Рідній школі” і Lincoln Park School # 44. **20 квітня** Таня і Уляна Баб'юки, Параня Смит, Стефа Вовкович, Стефа Стенфілд і Слава Коба взяли участь у сходинах Округної Управи. **21 квітня** до Відділу вступили три нові членки. **11 травня** виховна референтка Округної управи Стефа Вовкович і Слава Коба відвідали “Світличку” 120-го Відділу, де діти підготували виставку до Дня Матері. **13 травня** на сходинах Відділу Слава Коба прочитала спогад про Чорнобильську трагедію. **10 червня** на сходинах Відділу Таня Баб'юк звітувала про XXVI Конвенцію СУА. **10 липня** членки відбули прогулку до Niagara-on-the-Lake Shaw Festival. **У серпні і вересні** брали участь у відзначенні 11 річниці Незалежності України, 60 річниці УПА і 50-ліття 47-го Відділу СУА. **6 жовтня** провели грошову збірку для жертв шахт Донецької і Дніпропетровської областей та катастрофи в Скнилові біля Львова. До Головної Управи СУА склали 798 дол. **9 листопада** Стефа Стенфілд, Таня Баб'юк і Слава Коба взяли участь у сходинах Округної Управи в Буффало. **11 листопада** на заклик Екзекутиви підтримали “Український альянс із запобігання вродженим вадам розвитку”, висилаючи листи до сенаторів і конгресменів у Вашингтоні для надання коштів Україні на цю ціль. **9 грудня** Стефа Вовкович підготувала програму ширших сходин, присвячених різдвяним святкам.

Окрім наполегливої праці у Відділі й Окрузі, членки активно працюють в Українсько американській організації Рочестера – у Комітеті 100 ліття поселення українців в Рочестері і парафії церкви св. Йосафата.

47-ий ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ має 53 членки. Упродовж року відійшли у вічність чотири членки. Голова і чотири членки входять до Окружної Управи. Пресовою референткою є Аріядна Бах.

Відділ відбув загальні збори 3 лютого, сім сходинок та одні сходинок Управи Відділу, які відбувалися у залі церкви св. Йосафата.

На сходах Відділу у березні Тетяна Шутер виголосила доповідь “Тарас Шевченко і українська жінка”, М. Лещишин – “Молитви Шевченка”. У квітні Тетяна Шутер прочитала статтю “Українські жінки в добу Козаччини XVI-XVII ст”. У травні Анна Чорнобиль, Ірина Руснак і Марія Лещишин підготували літературну програму. Голова Відділу зворушливо розказала про насильницький вивіз її на роботу до Німеччини. У червні три наші делегатки звітували про XXVI Конвенцію СУА, під час якої Відділ був відзначений грамотою за особливий проект допомоги хворій дитині.

8 вересня відбувся ювілейний обід з мистецькою програмою для відзначення 50-ліття громадської праці Відділу. Ми мали честь гостити голову СФУЖО Оксану Соколик, голову СУА Ірину Куровицьку, архіваря Головної Управи Ольгу Тритяк, голову Окружної Управи Марту Стасюк та секретарку канцелярії СУА Наталію Думу. Це свято, старанно підготоване Ювілейним комітетом, який очолювала голова Відділу, залишило у наших серцях задоволення і почуття добре виконаного обов’язку. У жовтні Марія Лилак виголосила доповідь “Пам’ять про героїв вічна” про відзначення 60-ї річниці створення УПА. Анна Ейна розказала про відвідання України. У листопаді Марія Лещишин прочитала статтю про о. Попка з України, учасниця Конгресу СФУЖО Ірина Руснак, яка була членом Контрольної Комісії від СУА, розповіла про перебіг наради. Марія Крамарчук і Ірина Руснак були відзначені Почесним членством СФУЖО. Катерина Лялюк розказала про семінари на Конгресі “60-ліття УПА” та “Трагедія української жінки під час Акції Вісла”.

На пропозицію Екзекутиви членки підтримали акцію Українського альянсу та вислали петицію до Hillary Rodham Clinton, Charles E. Schumer, Louise M. Slaughter і James T. Walsh у Вашингтон. У грудні А. Бах та М. Лещишин підготували літературну програму. Ірина Михайлюк звернула увагу авторів статті про голод у місцевій газеті, у якій не було ніякої інформації

про голод в Україні.

Відділ купив книжку “Листи так довго йдуть...” та подарував її місцевій українській бібліотеці з нагоди 50-літнього ювілею.

Щорічно членки проводять традиційне випікання та продаж святкового печива на “толоці”, виторг з якої значно поповнює нашу касу. Референтки Суспільної опіки вислали в Україну сім пачок з одягом, взуттям та журналами.

До Головної Управи вислали 3,233 дол. з таким призначенням: на Фонд Чорнобиля СУА – 1,785 дол. на Стипендійну акцію – 410 дол. сиротам – 255 дол., жертвам катастрофи у Скнилові під Львовом – 200, Українському Музеєві в Н.-Й. – 180, “Бабусям” – 177, на акцію “Молоко і булочка наймолодшим школярам України” – 126 дол., на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя” – 100 дол.

Три наші членки оплачують чотири передплати “Нашого Життя” в Україні.

49-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЬГИ БАСАРАБ має 34 членки. Дві членки входять до Окружної Управи: Уляна Лоза – голова Контрольної комісії і Ліда Стасюк – вільна членка. Вони беруть участь в засіданнях Окружної Управи. Відділ вчасно виконує всі фінансові обов’язки до Окружної і Головної Управ. Відбули загальні збори і вісім ширших сходинок, на яких полагдували поточні справи і плянували дальшу працю. 20 січня виповнилося 95 років нашій посестрі Домці Завадівській. З цієї нагоди ми склали 25 дол. на сніданки дітям в Україні. 21 січня вислали допис про Відділ до Конвенційної книжки. Вибрали делегатку Анну Заньків на XXVI Конвенцію СУА (кошти надав Відділ). Виготовили список членок, які 50 років належать до СУА, для відзначення їх грамотами. У лютому референтка Стипендійної акції і Суспільної опіки Відділу Оксана Салдит, користуючись виступами на радіопрограмі, летючками і особистими знайомствами, провела велику працю для збирання коштів на Стипендійну акцію СУА. Зібрали 4,005 дол.

Літургією та короткою програмою відзначили пам’ять патронки Ольги Басараб та членок Відділу, які відійшли у вічність. Імпровізована референтка Ліда Стасюк прочитала спогад про О. Басараб, Ярослава Борачок – вірш про загибель 500 жінок у Кінгірі. Наприкінці господарські референтки пригощали присутніх перекускою. 14 лютого під час сходинок згадали нашу

посестру св. п. Єву Козенко (була членкою Відділу 1977-1992 рр.), яка виїхала до Рочестеру і продовжувала своє членство у 47-у Відділі СУА до смерті 18 січня 2002 р. Відділ склав у її пам'ять 25 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

21 березня Делегатки Відділу Анна Заньків, Анна Поліщук і Уляна Лоза взяли участь у 97-ій Конвенції "Buffalo Federation of Women's Clubs". При цій нагоді влаштували виставку герданів. **24 березня** господині Відділу Марія Дранка, Єва Ковтало, Василина Остапук і заступниця голови Відділу Анна Мельник з імпрезовою референткою Лідою Стасюк та іншими членками провели продаж полуденків і льотерійних квитків. Призами були вишивана подушка (дарунок Мирослави Райци), кошук з квітами (дарунок Олени Хомин) та писанки роботи Юрія Боровця. Виторг призначили на потреби Відділу. **11 квітня** під час сходу Ярослав Борачок прочитала оповідання Богдана Лепкого про гаївки в Україні. **18 квітня** завершили висилання архівних матеріалів Відділу (від часу його заснування 1933 р.) до Центру Досліджень Історії Іміграції в Мінеаполісі, Мінесота (дві пачки вагою 55 фунтів за оплатою в 27 дол.). Упорядкувала ці матеріали архівна референтка Анна Поліщук і Уляна Лоза. **28 квітня** Відділ провів передвеликодній продаж печива і полуденків. **16 травня** на ширших сходах Ярослава Борачок прочитала вірш Наталі Вандерльос "Молитва", який починається словами "Сьогодні, Боже мій, мені вісімдесят, а я ще так багато не зробила!". **20 червня** А. Заньків розказала про XXVI Конвенцію СУА. **25 серпня** членки Відділу взяли участь у громадському відзначенні 11 річниці Незалежності України. **5 вересня** на сходах відзначили 11 річницю України, **7 вересня** склали на Пресовий Фонд журналу 240 дол. – із пожертв на могилу Микити Остапука, чоловіка нашої членки Василини. **8 вересня** п'ять членок були учасницями святкувань "50-ліття громадської праці" 47-го Відділу СУА в Рочестері. На заклик Головної Управи СУА Відділ переслав 100 дол. на допомогу жертвам у шахтах України, 100 дол. – на сніданки дітям в Україні. **21 вересня** членки взяли участь у святкуваннях 50-ліття ООЧСУ, 35-ліття ОЖ-ООЧСУ і 25-ліття хору "Мрія".

23 вересня померла довголітня членка Відділу Анна Федорак, у її пам'ять склали 25 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

13 жовтня членки Відділу взяли участь у святкуванні 100-ліття парафії св. Івана Хрестителя в Кенморі, Н.-Й. **31 жовтня** на сходах відзначили 84 річницю Визвольних змагань 1918 р. **12 грудня** членки Відділу були учасниками "Holiday Party", яку влаштувала Буффалівська Федерація Жіночих Клубів.

Уся праця Відділу записана в книжці протоколів, яку з великою точністю провадить довголітня секретарка Ореста Прийма.

68-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ має 10 членок. Голова Відділу входить до Окружної Управи. Усі членки Відділу передплачують журнал "Наше Життя". У звітньому часі Відділ відбув вісім сходів у приміщенні бібліотеки "Hazard Branch".

При участі всіх членок Відділ зорганізував у бібліотеці мистецьку виставку із вишивками, керамікою, різьбою і ляльками у народному одязі.

Весною Відділ влаштував показ писання писанок. Недін Бинс і Юлія Сидорович демонстрували писання писанок, а членки пояснювали народні традиції.

У жовтні зорганізували "wine & cheese party" для приєднання нових членок. До Відділу вписалася новоприбула жінка з України. **У листопаді** влаштували базар в церковній залі церкви св. Івана Хрестителя. Продавали твори Я. Гніздовського, Ю. Литвина, Н. Андрус, Д. Ганушевської, І. Потоцького, І. Грасман, писанки, мистецькі листівки та печиво, подароване членками.

97-ий ВІДДІЛ ім. МАРУСІ БЕК має 27 членок. Приєднали три членки. Маємо ще три кандидатки у членство, які недавно приїхали з України. Вони відвідують сходи, беруть участь у різних заняттях. Голова Відділу і чотири членки входять до Окружної Управи. Відділ є членом Буффальської Федерації Жіночих Клубів. Марта Стасюк репрезентує Відділ на щомісячних сходах Федерації, є членом Контрольної комісії СФУЖО і була делегаткою СУА на VIII Конгресі СФУЖО 24-27 жовтня в Торонті.

23 січня на загальних зборах Відділу обрали нову Управу. Упродовж року Відділ провів дев'ять сходів з пересічним числом в 13 членок. Переважно говорили про українську культуру. Для частішого спілкування влаш-

товували різні прогулянки. Щоб придбати кошти на різні допомогіві акції, Відділ упродовж року продає мармеляду і святкові листівки. Щорічно кілька разів Відділ висилає пачки в м. Миколаїв. У листопаді влаштували сніданок та продаж печива, а виторг призначили на акцію “Молоко і булочка наймолодшим школярам України”.

120-ий ВІДДІЛ ім. ІРИНИ СЕНИК має 10 членок. Стівідсотково передплачуємо журнал “Наше Життя”. Голова і три членки входять до Округної Управи.

Упродовж 20 років Відділ провадить “Світличку”. Заняття відбуваються під час шкільного року щосуботи в приміщенні школи св. Йосафата. Виховна референтка Дарія Ганушевська і вчителька Марта Брувер влаштовують День Матері, свято св. Миколая, “Градуації”, діти приготівляють традиційні великодні кошички.

Перед різдвяними і великодними святами членки продають печиво.

Хроніка базована на дописах і звітах відділів.

Дора Сторожинська, референтка преси.

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА ТА ЇЇ ТВОРЧІСТЬ

Гості і учасники заходу.

Соняшні барви привітного весняного дня додали тепла заходу “Українська жінка та її творчість”, який відбувся в Українському Культурно-Освітньому Центрі (УОКЦ) у Дженкінтавні.

У чудово оформленій залі зібралося близько 250 осіб. Родинна невимушена атмосфера панувала від початку. Під звуки бандури (виконання членки 90-го Відділу СУА Галини Боднар) гості займали місця. Прикрашення залі творилося руками жінок, про яких тепер часто люблять говорити “усіх хвиль”.

Весь захід приготували членки Округи Філядельфії і господарі крамнички “Червоний мак” – членки 67-го Відділу СУА Ірина Корчинська та Марта Штомпіль. У програмі були мистецька частина, виставка творчого доробку членок Округи Філядельфії і показ українського сучасного вбрання та ювелірних виробів.

У вступному слові ведуча програмою членка 88-го Відділу СУА Олена Карпинич цікаво розповіла про причину цієї події. У травні 2002 р. на XXVI Конвенції СУА була

ухвалена резолюція, яка закликала щорічно у березні відзначати заслуги українських жінок, і Округа Філядельфії цим заходом вшанувала українську жінку, яка, за словами Олени Чайки:

*Є скрізь:
В громаді, в церкві, в школі.
В чужині гартує душі кволі,
Щоб предків дух у серці проростає.*

Кожний виступ був вітанням і подякою українській жінці, яка плекає і передає найцінніший скарб – українську спадщину – своїм дітям.

Яскравою перлиною української культури є український народний одяг, і присутні мали нагоду переконалися в цьому – показаний одяг був створений на основі народних зразків. Хоч вбрання презентували не професійні моделі, весь показ був на високому рівні. Моделі були різного віку – від 1 року і 8 місяців до старших літ. Запропоновано було 75 зразків українського вбрання та ювелірних виробів. Були плащі, вечірні сукні, блузки, прикрашені вишивкою, шкіряні пояси, торбинки, коралі і ін. Були і комплекти для цілої родини. Була смачна перекуска, підготовлена нашими жінками, мистецька програма з виступом квартету “Голубка” (членки 90-го Відділу і солістка – членка 128-го Відділу Ірина Васильовська).

Голова Округи Філядельфії Христина Іжак у своєму виступі сказала, що цей захід був чудовим об’єднанням жінок різних поколінь та еміграцій різного часу. Словами: “Ми є дуже щасливі, що до США належить багато нових емігрантів з України, які також включаються в активну працю США”, закінчила свій виступ Х. Іжак.

Прибуток у сумі 2,000 дол. Округа передала до Головної Управи США для устаткування канцелярії і домівки США.

Марія Камінська,
пресова референтка Округи Філядельфії.

Спростування.

У “Нашому Житті” за квітень ц. р. (стор. 25, права колонка, підпис) має бути: **Михайлина Баран,** пресова референтка.

Показ моди дизайнерів з України і діаспори.

Фото Олега Антонока.

Ліворуч О. Хміляк, О. Дем'янчук, І. Шкарупа, Л. Боднар, Д. Федорів.

НОВЕ ЧЛЕНСТВО – НОВІ ПОЧИНИ

У своїй діяльності СУА керується за-садами християнської етики, політичної поза-партійності і принципами охорони прав люди-ни.

За словами голови Олени Лотоцької під час заснування у 1925 р. СУА поставив собі завдання згуртувати українське жіноцтво в Америці та надавати допомогу українцям у цілому світі.

Округу Огайо створено у 1957 р. Округа має три відділи – 33-ій ім Лесі Українки (го-лова Ольга Дем'янчук), 12-ий Відділ ім. Олени Пчілки (голова Дарія Федорів) і 8-ий Відділ ім. Алли Горської (голова Діяна Стахур-Фроберг).

Головою Округи є Почесна членка СУА Іванна Шкарупа.

Діяльність Округи різноманітна: підтри-мування Українського Музею в Нью-Йорку, влаштування бенефісів на Будівельний Фонд Музею, виставок мистців, літературних вечо-рів, зустрічей з визначними особистостями, підтримка Стипендійної акції СУА, участь у програмі СУА “Молоко і булочка наймоло-дшим школярам України”, допомога “Бабу-сям”.

Праця у відділах розділена між різними референтурами.

Запорукою успішної праці є членство. Нові членки вносять нові почини, нові думки і є підвалиною дальшого існування СУА.

Березень – місяць історії жінок. Кожна жінка має нагоду стати членкою СУА і спіль-ною працею послужити організації і україн-ському народові.

Щоб приєднати нове членство, органі-заційна референтка Округи Огайо Люба Бод-нар провела велику працю. Вона виготовила дві афіші-запрошення на зустріч з жінками з метою заохочення їх до членства СУА. Особ-ливе звернення до новоприбулих з України жінок, які на сьогодні є сполучною ланкою з Ураїною. Референтка також виступила з ціка-вою доповіддю про СУА на українському радіо УЗО.

23 березня відбулася зустріч, яку провела Люба Боднар, членок і гостей в домі СУА в Астродромі св. Йосафата з цією ж метою. Для цього був створений комітет, до якого ввійшли голови відділів, референтка 33-го Відділу Олена Хміляк і Маруся Грабська. На зустріч прийшли Почесні членки СУА Ірина Кашу-бинська, Іванна Шкарупа, голови відділів Ольга Дем'янчук, Дарія Федорів і Діяна Ста-хур-Фроберг.

Олена Хміляк поділилася цікавими спо-гадами про працю її матері та інших членок СУА в Балтиморі у післявоєнний час, а також про допомогу тоді ще дівчаток-підлітків, своїм матерям. О. Хміляк висловила надію на нове поповнення наших рядів.

Голова Округи Іванна Шкарупа розказала про допомогу хворим дітям – жертвам Чорнобиля, про допомогу “Бабусям”, про двотижневе перебування дітей в санаторії Трускавця, про Стипендійну акцію, допомогу під час стихійних лих та про інше. Вона додала, що СУА знаний і шанований завдяки жертовній праці.

У розмові взяли участь наші членки Бенько Геня, Щедна Неля, Корник Ірина, Ша-

раневич Оксана, Кашубинська Ірина і Дармохвал Люба. Люба Мичковська прочитала гумореску Едварда Козака. За чаєм і солодощами вечір добігав до кінця, а 8-ий Відділ поповнився новими членками.

Товариська зустріч стала пошуком нових шляхів збереження українства на американській землі, активізувала діяльність у громадських організаціях, поживила працю СУА.

Неля Русенко,

пресова референтка Округи.

89-ий ВІДДІЛ СУА ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ у КЕРГОНКСОНІ ПРИ ПРАЦІ

30 березня ц. р. Відділ влаштував “Полуденок з програмою”, метою якого було познайомити громаду з працею та допомогою акцією СУА. Після Богослуження церковну залю заповнили союзнянки та гості. Голова Відділу Зеня Ковальська привітала о. Шараневича і гостей. У декількох словах згадала про торішні катастрофи на Україні та допомогу СУА потерпілим, про співпрацю нашого Відділу з Відділом Союзу Українок в Севастополі та про допомогу його членкам.

Дальше ведення програми голова передала імпрезовій референтці Нусі Вербовській, яка запросила д-р Стефанію Барановську прочитати допис із “Нашого Життя” про подорож голови СУА Ірини Куровицької в Україну.

Меліса Безлер, учениця школи українознавства, заграла на фортепіяні менует Й. Гайдна. Ансамбль СУА “Мальви” заспівав народні пісні, диригувала Богданна Волянська. Жартівливі пісні викликали усмішки на обличчях гостей.

Учасниці ансамблю “Мальви” Н. Вербовська, М. Безлер, Л. Савеська, Б. Волянська.

Імпрезова референтка подякувала присутнім за участь у святі і Б. Волянській за гарний виступ, закінчуючи словами: “Не забувайте про СУА, який допомагає сиротам в Україні!”

Михайлина Баран,
пресова референтка.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

71-ий ВІДДІЛ СУА, Джерзі-Сіті, Н.-Дж.

Загальні збори 71-го Відділу відбулися 14 травня ц. р. Головою зборів була Галина Гаврилюк, секретарювала Іванна Пилипчак.

Управу Відділу вибрано у такому складі: Галина Білик – голова Відділу, Іванна Пилипчак – заступниця голови і протоколярна секретарка, Стефанія Мацяк – скарбник.

Референтки: Христина Кахнич – організаційна, Галина Гаврилюк – культурно-освітня, Анна Вішка і Стефанія Білоус – Суспільної опіки, Тоня Тхір – господарська.

Контрольна комісія: Іванна Пилипчак, Анна Вішка і Христина Кахнич.

Галина Білик,
голова Відділу.

90-ЛІТТЯ СТЕФАНІІ ГОРОДИСЬКОЇ

У Пармі 15 травня відбулася приємна подія. Відділ вітав свою Почесну членку, одну із засновниць (1952 р. разом з Михайлиною Ставничою) Відділу Союзу Українок Америки в Клівленді Стефанію Городиську з її 90-літтям.

Спеціально подаємо фотографію юної Стефанії, щоб сказати, що і тепер на її обличчі приємна лагідна усмішка, а очі випромінюють доброту. Одна лише різниця: теперішній її вигляд – це жива сторінка історії прожитого буремного двадцятого століття. А пережито і перебачено дійсно дуже багато.

Народилася Стефанія 20 травня 1913 р. в с. Сільці коло Самбора. З родинного дому винесла глибоку релігійність і щирий патріотизм, що передала своїм синам Ігорю і Зенону.

Ще вдома була активною у громадському житті – належала до Пласту, була прихильницею ОУН, вела курси садівничок, учительювала, належала до СУ в Самборі. Більшовицька навала змусила молоде подружжя Городиських рятуватися. Вони змушені були покинути рідну землю, зазнати долі скитальців, перейти табори і через Словаччину та Німеччину дістатися до США.

З 1948 р. родина Городиських проживає в Клівленді. Життя завдало Стефі тяжкого удару – вона втратила чоловіка і сина. Біль тамувала громадською роботою, завантаженим до краю днем. Голова 33-го Відділу СУА, голова Комітету “Мати і дитина”, пресова, культурно освітня референтка, багато років референтка Суспільної опіки, секретар Відділу – це далеко не весь перелік корисних справ, якими переймалася Стефанія Городиська. Крім праці у Відділі, вона 20 років учительювала в “Рідній школі” (до речі, також з перших днів її становлення).

Про цей період життя ювілярки розповіла її колежанка Любомира Мичковська. З теплими привітаннями виступили посестри-союзанки 33-го Відділу – голова Відділу Оля Дем’янчук, культурно освітня референтка Олена Хміляк, з 12-го Відділу Надія Дейчаківська, Марта Воляник, Мирослава Гук, а Люба

Стефанія Городиська

Боднар прочитала привітання, яке надійшло з соняшної Фльориди від колишніх сусідів подружжя Хомиків. З цієї нагоди подружжя Хомиків передали 25 дол. для сиріт в Україні.

Приємною несподіванкою для всіх, і мами також, був несподіваний прихід сина ювілярки. Він сказав “Дорога мамусю, я тебе дуже люблю. Живи здорова і довго. Хоч ми знайомі вже 50 років, але ти мені потрібна завжди!”

Союзанки вручали квіти, співали “многая літа”, але не розходилися, кожній хотілось згадати свій життєвий шлях і розказати про нього комусь... Які це чудові зустрічі, і як жаль, що так мало на них молоді!

Дорога наша посестро!

Бажаємо Вам довгих-довгих літ!

Не старійте і не знайте вже ні смутку, ні бід!

У серці молодість плекайте

Хоча б до ста прекрасних літ!

*З сердечними побажаннями ваші посестри
із 33-го Відділу СУА ім. Лесі Українки.*

Оксана Шараневич,
пресова референтка Відділу.

ЗАСІДАННЯ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ ОКРУГИ ЧІКАГО

Голова Округи Люба Калін молитвою відкрила перше цього річнє засідання Округної Управи Округи Чікаго, яке відбулося в суботу 12 квітня ц. р.

Протокол останнього засідання прочитала Олена Харкевич. Про стан фінансів повідомила фінансова референтка Округної Управи Оксана Мельник, а також скарбник Округної Управи Любомира Шеремета.

Стефа Форович організовує захід “Пи-

санка України”. “День союзьнки” відбудеться 29 червня (відповідальна Віра Трошук). 101-ий Відділ взяв відповідальність за льотерію.

Заслухали звіти голів відділів та референток Округної Управи.

Наприкінці голова Округи Люба Калін побажала членам Округної Управи успіхів і радості в праці для СУА і привітала із святами Воскресіння Христового.

Марія Щерб’юк.

83-й ВІДДІЛ – ПОЯВА КНИЖКИ “ЛИСТИ ТАК ДОВГО ЙДУТЬ...”

Минув рік від часу, як делегатки СУА з’їхалися до міста Сарасоти на Фльориді, щоб взяти участь у дуже старанно приготованій Конвенції. Всі вони нетерпеливо очікували нововиданої унікальної книжки “Знадоби архіву Лесі Українки в слов’янській бібліотеці в Празі”, яку мали прислати з друкарні. Видання спонзорувала Почесна членка СУА д-р Іванна Мірчук-Ратич, яка відбувала у Празі ще роки своєї ранньої молодости, батько якої був викладачем одного з університетів цього міста, прихильного для українських емігрантів новішого часу, як і дореволюційних часів. Щиро віддана справі публікації оригіналів цінної знахідки, д-р Іванна Ратич запропонувала створити Комітет видання книжки. Разом з головою СУА Іриною Куровицькою і головним редактором Іриною Чабан (членок 83-го Відділу) було створено проєкт “Епістолярна спадщина Лесі Українки”.

9-квітня з ініціативи Управи 83-го Відділу, головою якого є невтомна Стефанія Косович, відбулася цікава імпреза з нагоди перевидання цієї книжки. Катруся Червоняк (членка нашого Відділу) приготувала великі стенди з

фотографіями життя і побуту родини Косачів і ці, зі знанням підібрані численні матеріали, доповнювала розповідь Ірени Чабан про листування родини Косачів. Голова Округи Надія Савчук (наша членка) і К. Червоняк читали уривки з листів.

Незважаючи на те, що про видання книжки було багато публікацій в нашому журналі, програма була дуже цікавою і членки з увагою слухали. І Чабан також розказала про вечір презентації книжки у Києві при участі голови СУА Ірини Куровицької та численної поважної публіки.

Нехай славна “Contra spem spero” Лесі Українки і безнастанне наростання енергії та безпереривне збогачування духу важко хворої жінки навчить нас витривалости і правдивого патріотизму, а її славне кредо залишиться з нами назавжди.

*“В довгу темну нічку невидну
не стулю ні на хвилі очей,
Все шукатиму зірку провідну
Ясну володарку темних ночей...”*

Ольга Гаєцька

ВІДЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

АННА КУЧМА

10 серпня 2002 р. відійшла у вічність довголітня членка 22-го Відділу СУА Анна Кучма.

Виростала Анна у Підгайцях на Тернопільщині у родині Свінціцьких, де шанували рідну мову і культуру. Пізнавши красу народного мистецтва під впливом родички о. Княгиницького, вона пронесла любов до мистецтва упродовж цілого життя.

Воєнні події змусили родину податися на Захід (двох братів заарештовано і вислано в Сибір). 1944 р. Анна опинилася в переселенчому таборі в Регенсбурзі, де працювала аж до ліквідації цього табору. 1949 р. з чоловіком Григорієм, синами Григорієм і Романом та донькою Ярославом виїхали до Америки і замешкали у Чикаго.

Тут, крім заробітної праці у крамниці “Маршал Філд”, щоденних обов’язків матері і дружини, Анна знаходила час і охоту включитися в активне життя 22-го Відділу СУА. Майже від його заснування точно виконувала обов’язки своєї референтури, була вірцевою членкою, жертвовною, глибоко віруючою і шануючою усе, що рідне. Говорити про Анну Кучму значить говорити про її працю в ділянці українського народного мистецтва. Слово “праця” можна замінити словом “любов”, бо лише так можна визначити цей особливий зв’язок, який упродовж життяєднав Анну із мистецтвом вишивки.

Крім прикрашення своєї домівки, щедрих дарунків для церкви, вона радо ділилася своїми витворами не лише з українською громадою, але і з американцями. Мала ряд індивідуальних і збірних виставок в Українському Національному музеї, на Міжнародному фестивалі у Нейві-Пір, в Колумбійському коледжі, де репрезентувала українське народне мистецтво, в Чикагських бібліотеках, в Американському Текстильно-мистецькому центрі. Завершенням невтомної праці було надання Анні Кучмі 1991 р. нагороди “Нейшенел Герітедж Фелловшип” штатовою Іллінойською Радою для справ мистецтва, призначення їй гренту для дальшої праці із титулом “Мастер Крафтсман”. “Признання за виняткове і послідовне надбання в ділянці етнічно-народного мистецтва” – записано в почесній грамоті.

Тривала недуга не дозволила Анні бути активною далі, та все ж таки вона цікавилася справами Відділу і місцевої громади. За словами дочки Ярослави-Лялі, “для мами найбільше важливими були родина, церква, народні традиції і українське мистецтво”.

Відійшла від нас назавжди, але вартості, збережені і плекані нею упродовж цілого життя, залишаться у нашій пам’яті назавжди.

Мирослава Шевчик, пресова референтка.

АНАСТАЗІЯ МЕРЕЩАК

І знову білим квітом прощалися союзники зі своєю посестрою Анастасією Мерещак, яка відійшла у вічність 23 січня ц. р., проживши 78 років. Народилася Анастасія в Західній Україні, де закінчила середню школу і вийшла заміж. З початком Другої світової війни молода родина подалася на еміграцію. Доля не була ласкавою для Анастасії, – у війні загинув чоловік. Молода вдова з маленькою донечкою Анною і родичами виїхала до США і поселилася в Гартфорд. Довший час працювала в компанії Карліневіт у відділі продукції.

1968 р. Анастасія одружилася з Володимиром Мерещак, народився у них син Ігор. Незважаючи на родинні обов’язки, вона знаходила час на громадську працю. Була глибоко віруючою християнкою, належала до української Католицької церкви св. Михайла.

Анастасія розуміла важливість зорганізованого жіноцтва і була довголітньою членкою 49-го Відділу Союзу Українок Америки. Радо і сумлінно виконувала обов’язки у Відділі.

Доживши пенсійних років, родина Мерещаків переїхала у Фльоріду і замешкала в місті Ворм-Мінерал-Спрінг. Тут, ставши парафіянкою української Католицької церкви св. Марії, Анастасія віддано працювала для розвитку цієї нової парафії. Була активним членом Патріяршого Товариства.

1991 р. із заснуванням 56-го Відділу СУА в Норт-Порті Анастасія стала його членкою і працювала у референтурах суспільної опіки і господарській, радо допомагала при влаштуванні різних заходів і базарів.

Довгі роки Анастасія була спонсором Стипендійної акції СУА, допомагала сиротам і особам, що потерпали від негараздів в Україні.

У пам’яті союзниць св. п. Анастасія залишиться як працьовита і жертвна громадянка.

Залишила в смутку дочку, сина, семеро онуків і троє правнуків.

Прощальне слово на панахиді виголосила голова Відділу Христина Лазор і поклала у домовину грудку землі з України.

Вічна їй пам’ять!

Марія Наваринська, пресова референтка Відділу.

ДОБРОДІЙСТВО

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ПОЖЕРТВИ У ТРАВНІ

На потреби Суспільної опіки СУА Ірина Гафткович склала 100 дол. (через 47-ий Відділ СУА).

Марія Лилак, голова Відділу.

На допомогу сиротам в Україні Мирон Салдан склав 500 дол. (через 29-ий Відділ СУА).

Олександра Савин, пресова референтка.

Для сиріт в Україні Фірма Бараник і Архітектурні Співучасники склали 50 дол. (через 22-ий Відділ СУА).

Оксана Мельник, скарбник Відділу.

З нагоди 90-ліття Стефанії Городиської, членки 33-го Відділу ім. Лесі Українки в Пармі, Огайо, Анастасія і Антін Хомики склали сиротам в Україні 25 дол. (через 33-ій Відділ СУА).

Лукія Медицька, скарбник Відділу.

Замість квітів на могилу бл. п. Стефанії Вільшанецької, членки 33-го Відділу, Євгенія і Мирослав Гейниші склали 25 дол. для сиріт в Україні.

Лукія Медицька.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

Замість квітів на могилу бл. п. Григорія Козака, чоловіка нашої довголітньої союзниці Ірени Козак, для хворих дітей в Україні членки 10-го Відділу СУА у Філядельфії склали: 50 дол. – Б. і О. Казанівські; по 30 дол. – В. і М. Вакуловські, Д. Васильківська; по 25 дол. – П. Б. Мир, Б. та Є. Мацьохи; по 20 дол. – П. З. Сьокуло, П. Т. Шотурма, С. і Г. Галаваї, Е. Ратич; 15 дол. – М. Данилів; по 10 дол. – Т. В. Гарасевич, Н. і Ф. Опушинські, Г. Гомзьяк, К. Мізак, Г. Утриско, Т. В. Медуха, Т. Скальчук, М. Мізак. Разом 335 дол.

Теодозія Гарасевич, голова Відділу.

Замість квітів на могилу вуйка бл. п. Еронема Логуша на Фонд Чорнобиля СУА Орест, Андрій Ляриса і Люба Гриневиці склали 200 дол. (через 29-ий Відділ в Чикаго). Дочці Оксани з родиною складають глибоке співчуття.

Олександра Савин, пресова референтка.

У 50-ліття шлюбу Лідії і Ярослава Черників на Фонд Чорнобиля 100 дол. склали Ольга і Теодозій Зазулі.

МОЛОКО І БУЛОЧКА

НАЙМОЛОДШИМ ШКОЛЯРАМ УКРАЇНИ

З нагоди заходу Відділу “традиційний оселедець” на сніданки дітям в Україні склали: 73 дол. – 124-ий Відділ; 70 дол. – Соня Мамус Рудольф; 25 дол. – Мирон Заліпський; 15 дол. – Ірена Попович; 10 дол. – Мирослава Малиняк; 5 дол. – Ольга Фриц; 2 дол. – Софія Ліс. Разом 200 дол.

Ірена Мамус, скарбник.

108-ий Відділ в Нью-Гейвені склав 100 дол. на сніданки школярам в Україні.

Славка П. Горбата, скарбник Відділу.

Замість квітів у світлу пам'ять бл. п. Марії Гусак, матері нашої членки Тані Гриневиц, 118-ий Відділ СУА у Г'юстоні склав 100 дол. на сніданки школярам в Україні.

Марта Нукас, голова Відділу.

На молоко і булочку наймолодшим школярам України Рослава Гудзьяк склала 50 дол.

Замість квітів у пам'ять дорогого вуйка св. п. Гієроніма Логуша на сніданки дітям в Україні 50 дол. склали Юрій і Оксана Мельниковичі.

На сніданки школярам України Явдоха Ткачук склала 50 дол. (через 90-ий Відділ СУА).

Віра Савчин, скарбник Відділу.

На сніданки школярам України через 119-ий Відділ СУА склали: 50 дол. – Оксана Гудзовата; 30 дол. – Ліда Стебельська, 20 дол. – Люба Сохан. Разом 100 дол.

Ліда Стебельська, референтка Суспільної опіки.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Варка Бачинська, референтка Суспільної опіки Головної Управи.

Романна Кекіш, скарбник.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ПОЖЕРТВИ У ТРАВНІ

823. 62 дол. – Мирон Кравчук (Bristol-Myers Sguibb Matching Fund through United Way) (98); **500 дол.** – Марія Дозорська, д-р Дарія Лиса-Новаківська (ExxonMobil Foundation Volunteer Involvement Program) (54), 22-ий Відділ СУА; **360 дол.** – 38-ий Відділ СУА; **350 дол.** – Осип і Ярослава Гапії (62), Мирослав і Зеновія Кулиничі; **300 дол.** – Ліна Басюк (22); **250 дол.** – Орест і Марійка Коропеї (Mass Mutual Life Insurance Co. Matching Gift Program); **215 дол.** – Сузанна Казанівська (22), Ольга Люшняк (22), Оксана Мельник (22), Дарія Менцінська (22); **220 дол.** – Gregory Darian (90); **200 дол.** – Данило і Люба Більовщуки (4), Бернард і Анна Кравчуки (86); **165 дол.** – Sandra L. O'Donnell, (Bristol-Myers Sguibb Matching Fund through United Way) (98); **110 дол.** – Дионізія Брочинська (108), Українська Кредитівка в Мішигені, Округа Детройт, Joseph Charczenko, Jr., Томас і Одарка Стокерти (86), Luba Wyznuckyj, Marie A. Ulanjwich, Tatiana Yasinsky (78), 108-ий Відділ СУА; **100 дол.** – д-р Роман Гайда, д-р Богдан Марків, Dr. Michael A. Samotowka; **60 дол.** – Ірина Твердохліб; **50 дол.** Дарія О. Кушнір, Емілія Михалевська (43), Віра Сендзік, Russell Spikula, Michael Swinchuck; **25 дол.** – Стефан Секрета, Ann Sulyma, Charles Tyrawsky; **21 дол.** – Рената Бігун (28); **20 дол.** – Мирослава Кондра (89); **15 дол.** – Michael Wayne; **10 дол.** – Daniel Tomaszczuk, George & Helen Trenkler; **5 дол.** – Zenon Bagan, John & Marion Novak.

У ПАМ'ЯТЬ

У пам'ять **бл. п. Марії Сена** складаю **20 дол.** на Стипендійну акцію СУА. **Олена Папіж.**

Замість квітів на могилу дорогої **св. п. Олі Дробочької** складаємо **220 дол.** на стипендію в Україні. **Оксана і Леонід Мостовичі.**

У пам'ять родичів **бл. п. Михайла і Ліни Дачкевичів** складаю **150 дол.** на Стипендійну акцію СУА (через 22-ий Відділ СУА в Чикаго). **Д-р Роман Дачкевич.**

З НАГОДИ

З нагоди 50-літнього ювілею подружнього життя наших друзів Олі і Ярка Зазулів складаємо **100 дол.** (через 83-ій Відділ СУА) на навчання сиротам в Україні. **Ярослав і Ліда Черники.**

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Марія Полянська, референтка стипендій СУА
М. Оріся Яцусь, скарбник стипендій СУА.

НАМ ПИШУТЬ...

Рочестер, 14 лютого 2003 р.

Шановні і дорогі Пані!

Щиро дякуємо за прислану книжку про Стипендійну акцію СУА.

Гратуємо Вас за пророблену працю та бажаємо дальших гарних успіхів у так потрібній діяльності виховання нашої молоді.

Пересилаємо скромний даток у сумі 100 дол.

З пошаною до Вас

Ірина і Мирон Руснаків

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ “НАШЕ ЖИТТЯ”

ПОЖЕРТВИ У ТРАВНІ

500 дол. – 108-ий Відділ СУА у Нью-Гейвені, Кт.; **100 дол.** – Леонід і Валентина Худовські; **по 25 дол.** – 89-ий Відділ СУА у Кергонксоні, Н.-Й., Наталія Сигіда; **10 дол.** – Осипа Комаринська, Канада.

З нагоди 36-го Округного з'їзду Округи Чикаго складаємо **1,000 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. **Любомира Калін,** голова Округи Чикаго.

З нагоди 50-ліття вінчання вп. п. Лідії і Ярослава Черників складаю **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Ювілярам бажаю багатьох і щасливих літ! **Оля Городецька**

У пам'ять **бл. п. Катерини Кобаси** складаємо **160 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”, у тому: **100 дол.** – 26-ий Відділ СУА, **50 дол.** – Віра Гнатюк, **10 дол.** – Марія Григорчук. **Віра Гнатюк,** голова Відділу.

У пам'ять **д-ра Михайла Головатого** складаю **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Дружині Іванні з родиною висловлюю щирі співчуття. **Ліна Басюк.**

Замість квітів на могилу нашої членки **бл. п. Анни Гарас**, співзасновниці і першої голови нашого Відділу, складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Дочці Оксані і синові Романові з родиною висловлюємо щирі співчуття. **91-ий Відділ СУА, Бетлегем, Па.**

У пам'ять мого дорогого чоловіка **бл. п. Володимира** складаю **30 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. **Стефанія Обущак.**

Замість квітів на могилу **Мирослави Ліщак** складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу “На-

ше Життя”. Родині висловлюємо щирі співчуття.

**Управа і членки 78-го Відділу СУА,
Вашінгтон, Д.К.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Ероніма Логуша**, батька Оксани Стеранки, складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Дочці та внукам висловлюємо глибокі співчуття.

86-ий Відділ СУА, Ньюарк.

У пам’ять **мгр. Ірени Гаврилів** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя” через 43-ій Відділ СУА склали **535 дол.**, у тому: – по **100 дол.** – Адріян і Дорота Гавриліві, Адя і Орест Федаші; по **50 дол.** – Олена Татарська; по **25 дол.** – Джері і

Оксана Крупки, Володимир і Звеня Романіві, Анна Максимович; по **20 дол.** – Марія Данилів, Іванна Пенкальська, Ольга Стулковська, Людмила Чайківська, Кароліна Конрад; по **10 дол.** – Катруся Березяк, Ольга Диміцька, Оксана Гораєцька, Стефа Григорчук, Надія Кузьма, Теодора Кузьмович, Стефа Колодій, Емілія Михайлевська, Анна Олійник, Анна Суха, Олена Шиприкевич.

Списки приготувала адміністратор-бухгалтер журналу **М. Оріся Яцусь.**

ЩИРО ДЯКУЄМО!

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКІЙ МУЗЕЙ В НЬЮ-ЙОРКУ

Лютий 2003

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Тривалий Фонд ім. д-ра Володимира і Анни Рак **10,000 дол.** склали д-р Володимир і Анна Раки.

На Меморіальний Фонд ім. Івана Кріля **200 дол.** склали Микола і Ефросина Кріль; **100 дол.** – Dr. & Mrs. George Goyld.

На Тривалий Фонд ім. Ярослава і Надії Бігунів **100 дол.** склала Надія Бігун.

ПОЖЕРТВИ

5,000 дол. – зі спадку Миколи Іляшенка; **500 дол.** – Elmer & Olga Bertsch; **250 дол.** – Тарас Волянський (AXA Foundation); по **100 дол.** – 49-ий Відділ СУА, Стефанія Квасовська, Анна Гамука, Ксеня Кузьмич; **50 дол.** – Оксана Храневич; по **40 дол.** – Богдан і Марія Полянські, Олег і Оксана Лопатинські, Leslie Ogan; по **25 дол.** – Steve & Irene Minko, Ольга Процик (через 63-ій Відділ СУА), Олександра Юзенів; по **20 дол.** – Анна Лазарів, Теодор Островський, Михайло Бошно, Марія Оксана Бачинська; **15 дол.** – Любомира Ціховляс; по **10 дол.** – Вероніка Сіропалович, Alice Gural; **5 дол.** – Павло Палієнко; **2 дол.** – Ілько Цибрівський.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

5,000 дол. – Юрій і Анісія Мицаки; **2,800 дол.** – Мирон і Ольга Гнатейки; по **1,000 дол.** – Олена Турула, Вячеслав Цетенко (Pfizer Foundation), Brian & Daria McKay; **500 дол.** – 13-ий Відділ СУА; **300 дол.** – Ірена Чума; по **250 дол.** – Христина Брикович (Morgan Stanley Annual Ar-

real), Юрій і Марія Українські; **200 дол.** – 70-ий Відділ СУА; по **100 дол.** – Василь Никифорук, Роман Маселко; по **50 дол.** – Віра Шершень, Галина Шембель; по **25 дол.** – Іванна Блага, Ярослав і Ярослава Букачевські; **20 дол.** – Лідія Лисак; **15 дол.** – Валентина Яковенко.

З НАГОДИ

3 нагоди уродин Наді Троян, членки 108-го Відділу СУА, бажаємо многих літ і складаємо **75 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Мирон і Христина Мельники.

3 нагоди 90-их уродин Зиновія Савицького бажаємо всього найкращого та складаємо **50 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Мирон і Христина Мельники.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА БУДОВУ МУЗЕЮ

У пам’ять мого чоловіка **бл. п. Івана Базарка** складаю **1,500 дол.** **Наталія Базарко.**

У пам’ять **бл. п. Галини Андреадіс** **100 дол.** склали Володимир і Анна Стахови; **50 дол.** – Ярослав і Катря Червоняки.

У пам’ять мого тата **бл. п. д-ра Василя Ленцика** складаю **500 дол.** **Андрій Ленцик.**

У пам’ять **бл. п. д-ра Василя Ленцика** складаємо **25 дол.** **Богдан і Марія Полянські.**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПОТРЕБИ МУЗЕЮ

У пам’ять **бл. п. Ірени Моцюк**, **бл. п. Галини Андреадіс** і **бл. п. Богдана Певного** складаю

150 дол. **Лідія Крушельницька.**
 У пам'ять бл. п. Ольги Граб складаю 50 дол. **Юрій Ференцевич.**
 У пам'ять бл. п. Ольги Граб складаємо 50 дол. **Борис і Марта Левицькі.**
 У пам'ять бл. п. Володимира Шиприкевича складаємо 50 дол. **Борис і Марта Левицькі.**
 У пам'ять бл. п. Ольги Граб складаємо 25 дол. **Богдан і Ліда Гайдучки.**
 У пам'ять бл. п. Ольги Граб складаємо 50 дол. **Петро і Ілона Шиприкевичі.**
 У пам'ять бл. п. Ольги Граб складаємо 50 дол. **Андрій і Ерін Ковалі.**
 У пам'ять бл. п. Ольги Граб складаю 100 дол. **Д-р Ярослав Рожанковський.**
 У пам'ять бл. п. Оксани Старосольської складаю 100 дол. **Д-р Ярослав Рожанковський.**
 У пам'ять бл. п. Марти Рожанковської складаю 100 дол. **Д-р Ярослав Рожанковський.**
 У пам'ять бл. п. Анни Помірко складаю 50 дол. **Наталія Сигіда.**
 In memory of Olga Hrab, we are donating \$25. **William and Carol Murray.**
 In loving memory of Brenda Novancak, \$15 is donated to the Ukrainian Museum by: Mr. & Mrs. J. Benish, Mr. & Mrs. M. Marlott, Mr. & Mrs. J. Birt, Mr. & Mrs. Benish, Mr. & Mrs. D. Hartman, Mr. & Mrs. V. Hargraves, Mr. & Mrs. K. Altenbach.
 У світлу пам'ять Івана Цьолка складаю 50 дол. Дочці Іці Ляшук і братові Маріянові з родинами висловлюю сердечне співчуття. **Наталія Кравчук.**
 У пам'ять бл. п. Ігоря Хоми складаю 50 дол. **Ігор Коцур.**
 У пам'ять бл. п. Богдана Певного складаємо 25 дол. **Богдан і Марія Полянські.**
 У пам'ять бл. п. Василя Андрияка складаємо 50 дол. **Богдан і Марія Полянські.**

У пам'ять бл. п. Евстахії Міляннич складаємо 25 дол. **Богдан і Марія Полянські.**
 У пам'ять бл. п. Зенона Снилика складаємо 25 дол. **Богдан і Марія Полянські.**
 У пам'ять бл. п. Галини Андреадіс складаємо 25 дол. **Богдан і Марія Полянські.**
 У пам'ять бл. п. Вероніки Цегельської складаємо 100 дол. **Д-р Ігор і Варвара Цегельські.**
 У пам'ять бл. п. Лідії Лемішки складаю 30 дол. **Анна Стельмах.**
Через Комітет розбудови, Рочестер, Н.-Й.
 У пам'ять бл. п. Марії Андрушко склали: 50 дол. – Людвик і Аріядна Бахи; по 25 дол. – Іван і Наталія Олексини, Мирон і Ірина Руснаки.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

УПРАВА І АДМІНІСТРАЦІЯ УМ

СПРОСТУВАННЯ

У “Нашому Житті” за червень (стор. 27, права колонка, знизу), треба читати: **Емілія** одружилася з Юрієм Русином, згодом у подружжя народилася дочка Дарія. 1952 р. родина переїхала до Клівленду, де **Емілія** працювала, а чоловік закінчував медичні студії в Німеччині.

У “Нашому Житті за червень у пожертвах на Фонд Суспільної опіки, “Молоко і булочка наймолодшим школярам України” (стор. 30, права колонка) у пожертвах по 25 дол. пропущено прізвища: Ірина і Стефан Ольшанські, Катерина Лялька, Уляна і Мирон Баб'юки, Богдана і д-р Роман Ковальчуки.

Стор. 31 (пожертви 36-го Відділу в Чикаго) має бути: по 5 дол. склали Параня Багрійчук, Михайло Кравчишин, Лука і Катерина, Інна Момотюк, Іван і Анна Пірки і далі за текстом.

Стор. 32 у пожертвах на могилу св. п. Анастасії Мерещак має бути: по 20 дол. – С. М. Чорній, Л. Романишин, О. Свистун, Р. Сокольський; по 10 дол. Б. Барабаш.

Стор. 32 (права колонка) треба читати: Відзначаючи 90-ліття довголітньої членки Анни Сідлярчук Управа і членки 49-го Відділу СУА склали 25 дол.

У пожертвах за березень пропущено: **Бабусям в Україну Емілія Воляник** склала 20 дол. через 33-ій Відділ СУА.

Перепрошуємо за недогляд.

Роман ЗАВАДОВИЧ

ЗАЖУРИЛИСЯ КНИЖКИ

Вчора був ще труду день,
Дзвінок дзвонив дзвінко:
“Ходіть, діти, дзень-дзелень,
В школу на годинку!”

Вчора ще дзвінок скликав,
Сьогодні не буде –
Відпочинку час настав,
Скінчилися труди.

Зажурилися книжки,
Гірко заридали:
“Забули нас діточки,
Може, відцурались?”

Беруть всі, мов на приказ,
Наплечник на плечі,
А до нього замість нас
Мандрівницькі речі.

І мандрують в поле, в гай,
У зелені гори,
А нас тут бере відчай,
Догризає горе”.

Не сумуйте, книжечки,
В горі не ридайте,
Покладіться в полички
І відпочивайте.

Не забудуть діти вас
Ніколи-ніколи!
Як мине розваги час,
Вернуться до школи...

І діточі личка знов
Схияляться над вами –
Злучить праця і любов
Школярів з книжками.

Константина МАЛИЦЬКА

Чом, чом, чом, земле моя,
так люба ти мені, так люба ти мені,
Чом, чом, чом, земле моя,
Чарує так мене, краса твоя?

Чим, чим, чим манить мене
Пташні твоєї спів, пахучий цвіт лісів,
Чим, чим, чим, манить мене
Вода річок твоїх, що тут пливе?

Тим, тим, тим, дитино, знай,
Що тут ти вперше світ уздріла з юних літ,
Тим, тим, тим, дитино знай,
що води і ліси – твій рідний край!

Ніна МУДРИК-МРИЦ

НОВАЦЬКА ЛЯЛЬКА

Рис. Ніни Мудрик-Мриц

У новачки Галочки
Клопіт хоч куди;
Як же їй позбутися
Клопоту й біди.

Вперше в табір їхала
Галочка мала
І в наплечник лялечку
Нишком узяла.

А цікава лялечка
Саме в збірки час
Вилізла з наплечника,
Дивитись на нас...

Сміх-пустун між лавами
Застрибав мерщій,
Наколов же вуха він
Галочці малій.

Заховалась Галочка
В найтемніший кут,
Бо сміється з лялечки
Весь новацький люд.

Як біді зарадити?...
Може б ми, як слід,
Прийняли ту лялечку
В наш новацький рід?

Марійка ПІДГІР'ЯНКА

Хмари по небі блукали,
З перлів намисто низали,
Порвались низки –
Бризнули бризки,
З шумом на землю упали.

Впали перлисті краплини
На зелененькі долини,
І на лісочки,
І на садочки,
І на листочки калини.

Блиснуло сонце в блакиті.
Злотом сипнуло по світі,
По всіх билинах,
По стебелинах
І по кожнасінькім квіті.

Злинула пташка – співає,
Вийшла малеча – гуляє,
А там, на хмарі,
В золотій чарі
Барви веселка мішає.

САЛАТКИ

САЛАТКА З СЕЛЕРИ

½ коріня селера
1 кисле яблуко
2 малі пори (біла частина)
цитриновий сік або оцет
сіль, перець до смаку

Коріння селера і яблуко втерти на терці, пори дрібно посікти. Усе разом вимішати. Скропити цитриною, додати солі і перцю до смаку.
Залишити перед поданням на 1-2 години в холодильнику.

ПОМІДОРИ І СИР МОЦАРЕЛЯ

1 торбинка свіжої моцарелі (малі кульки)
3 помідори середньої величини, покрані
2 зубки часнику, подушені
свіжий васильок, дрібно посічений
оцет, олія, сіль і перець до смаку.

Усе разом змішати і виложити на листки салати.

САЛАТА З ВОЛОСЬКОЇ КАПУСТИ

1 мала головка кучерявої капусти, дуже тонко нарізаної
2 огірки, покрані на дрібні кубики
½ в'язки червоної редьки, тонко покраної
свіжий кріп, насічений
оцет, олія, сіль і перець до смаку.

Все разом докладно вимішати.

САЛАТКА З ЧОРНОЇ ФАСОЛЬКИ

2 горнятка звареного, розсипного рижу
1 бляшанка чорної фасольки
1 червоний перець, накрайний в кісточку
1 зелений перець, накрайний в кісточку
2 ложки січеної зеленої петрушки.
Усе разом змішати і полити такою підливою:
1/3 горнятка соку з зеленої цитрини (lime)
1/3 горнятка олії з земляних горішків (арахіс)
сіль і перець до смаку

ВЕЧЕРЯ "НА ЗАВТРА"

ЗАПІКАНКА З ХЛІБА

8 скибок білого хліба
2 горнятка покраної в кубики вареної курки
½ горнятка січеної цибулі
½ горнятка посіченого зеленого перцю
½ горнятка посіченої селери
½ горнятка майонезу
¼ чайної ложечки солі
2 яйця, легко збиті
1 і ½ горнятка молока
1 банка грибового супу (конденсованого)
½ горнятка тертого гострого сиру (sharp)
чорний перець до смаку

6 скибок хліба покроїти на одноінчові кубики, половину виложити на дно посудини (8"х 8"). Змішати разом курку, ярину, майонез, сіль і трошки чорного перцю. Цю масу положити на хліб у посудині. Зверху викласти решту кубиків з хліба та залити яйцями, змішаними з молоком. Посудину закрити та заохолодити до завтра. За одну годину перед поданням виложити зверху грибовий суп і посипати кубиками хліба з додаткових 2 скибок, які обкачати, у топлому маслі. Запекти, не накриваючи, у печі при 350 F., кілька хвилин перед закінченням випікання посипати сиром і допекти. Подавати із зеленою салатою.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНА ГОЛОВА СУА
Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Томоруг
Софія Геврик

Оксана Фаріон

Мотря Воевідка-Слоневська

Марта Данилюк
Іванна Ганкевич
Христина Ярема
Надія Цвях
Меланія Грибович
Катерина Немира
Марта Богачевська-Хом'як
Ірина Стецьків

РЕФЕРЕНТУРИ

Варка Бачинська
Катерина Івасишин
Марія Пазуняк
Марія Полянська
Ольга Тритяк
Марта Яросевич

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ культури
- 4-та заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- кореспондентка секретарка
- англомова секретарка
- фінансова секретарка
- скарбник
- для справ преси
- вільний член
- вільний член

- суспільної опіки
- виховна
- музейна
- стипендій
- архівальна
- екології

Ірена Чабан

Тамара Стадниченко

— головний редактор журналу "Наше Життя"

— редактор англомовної частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Казевич

Христина Хомин-Іжак

Надія Савчук

Марта Стасюк

Катерина Воловодюк

Іванна Шкарупа

Любомира Калін

Зоряна Миштал

Маріяна Заяць

Уляна Глинська

— Дітройт

— Філадельфія

— Нью-Йорк

— Північний Нью-Йорк

— Нью-Джерсі

— Огайо

— Чикаго

— Нова Англія

— Центральний Нью-Йорк

— зв'язкова віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич

Лідія Закревська

Надія Шмігель

Рената Заяць

Христина Мельник

— голова

— член

— член

— заступниця

— заступниця

Оксана Скипакевич Ксенос — парламентаристка

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENT
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Maria Tomorug

Sophia Hewryk

Oxana Farion

Motria Voyevodka-Slonievsky

Marta Danyluk

Iwanna Hankewycz

Christina M. Jarema

Melania Hrybowych

Nadia Cwiach

Kateryna Nemyra

Martha Bohachevsky-Chomiak

Irena Stecki

- 1-st Vice President
- 2nd VP — Membership
- 3rd VP — Culture
- 4th VP — Public Relations
- Recording Secretary
- Corresponding Secretary (ukr.)
- Corresponding Secretary (engl.)
- Treasurer
- Financial Secretary
- Press
- Member-at-Large
- Member-at-Large

STANDING COMMITTEES

Barbara Bachynsky

Katherine Iwasyszyn

Maria Pazuniak

Maria Polanskyj

Olga Trytyak

Marta Jarosewich

- Social Welfare Chairwoman
- Education Chairwomen
- Art/Museum Chairwoman
- Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
- Archives Chairwoman
- Ecology Chairwoman

Irena Chaban

Tamara Stadnychenko

— Editor-in-Chief "Our Life"

— English editor "Our Life"

REGIONAL COUNCILS

Lydia Kazewych

Christine Chomyn-Izak

Nadia Sawczuk

Martha Stasiuk

Kateryna Volovodiuk

Iwanna Shkarupa

Lubomyra Kalin

Zoryana Mishtal

Mary-Ann Zajac

Uljana Hlynsky

— Detroit

— Philadelphia

— New York City

— New York - North

— New Jersey

— Ohio

— Chicago

— New England

— New York - Central

— Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych

Lidia Zakrewsky

Nadia Shmigel

Renata A. Zajac

Christine Melnyk

— Chairwoman

— Member

— Member

— Alternate

— Alternate

Oksana Skypakewych Xenos — Parliamentarian

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

Електронна пошта / e-mail: unwla@unwla.org
Website: www.unwla.org

203 Second Avenue, New York, NY 10003

Tel.: (212) 533-4646; Fax: (212) 533-5237

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**

Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024

Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377

Maria Polanskyj, Chair

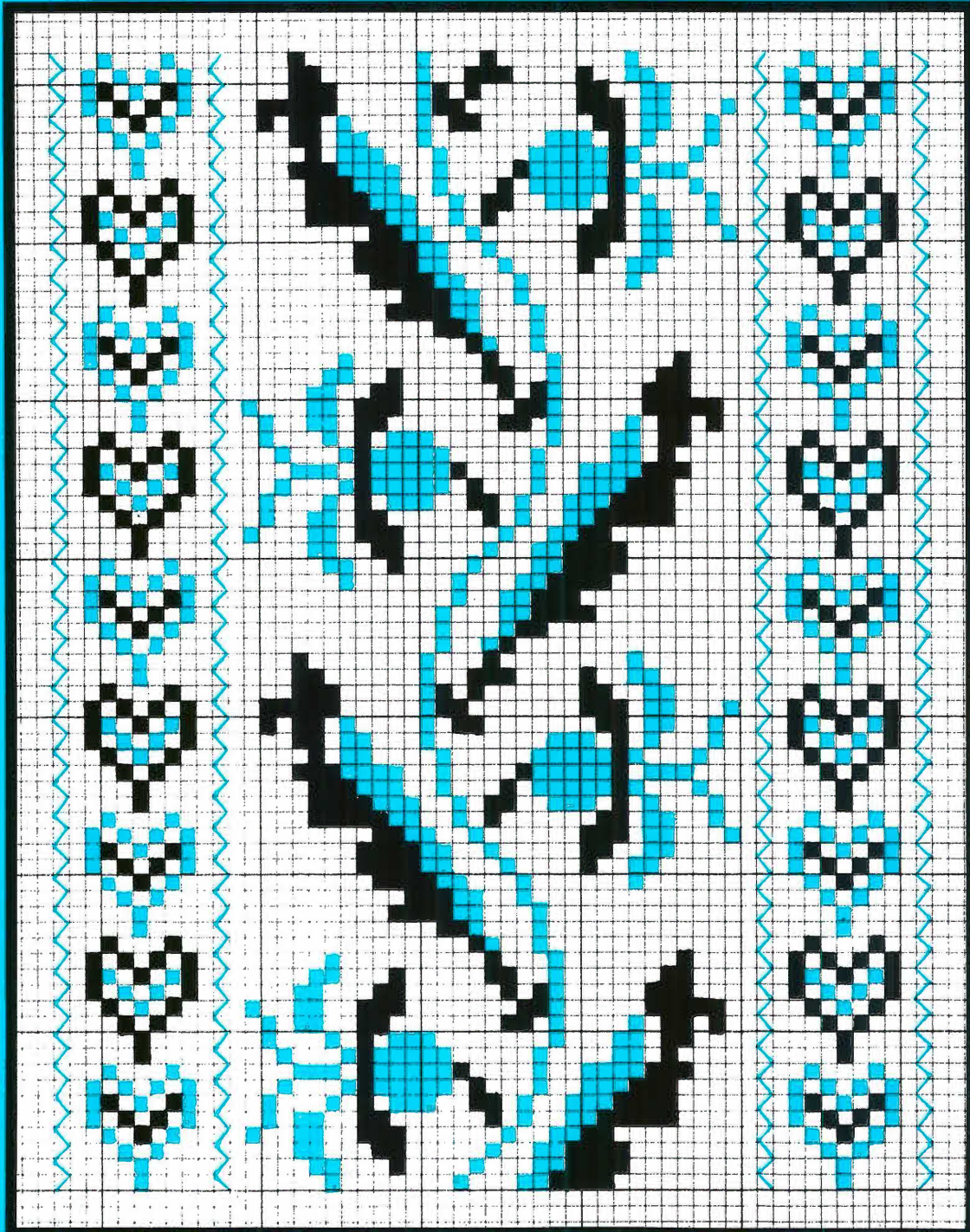
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003

(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

E-mail: info@ukrainianmuseum.org

Website: www.ukrainianmuseum.org

**Взір рушника 1886 р. село Ухані, повіт Томашівський (тепер територія Польщі).
Вишивати червоними ч. 666 і чорними нитками. Із колекції Зеновії Краковецької.**